

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Voorrecht en wettelijke hypotheek ten voordele der openbare schatkist in zake belastingen

Na de voorlaatste oorlog, is het regiem van het voorrecht en de wettelijke hypotheek ten voordele van de openbare schatkist bepaald geworden door de wetten van 29 October 1919 en 3 Augustus 1920, in zake rechtstreekse belastingen. Zulks in verband met de vervanging van het tevoren heersende stelsel, door de toepassing van de belasting op de inkomsten, die strekt tot de bepaling der te dragen lasten in verhouding van de werkelijke middelen van bestaan.

Waarborgen voor de inning der belastingen dienden bepaald te worden, ter vrijwaring der rechten van de schatkist, wyl anderzijds massale uitvoeringsmaatregelen lastens schatplichtigen in ongelukkige omstandigheden, vermeden dienden te worden.

* * *

Het voorrecht voorzien door art. 71 der voormelde wetten slaat op de inkomsten en roerende goederen der schatplichtigen, waar zij zich ook bevinden, op diegene van hun echtgenote niet gescheiden van goederen en op die der kinderen, waarvan zij het genot hebben.

De wettelijke hypotheek voorzien door art. 72, betreft al de onroerende goederen van de belastingschuldige en deze van zijn echtgenote, niet gescheiden van goederen.

De laatste oorlog heeft tot een dusdanige ommekeer geleid in de economie en de maatschappelijke toestanden, dat wettelijke en bestuurlijke maatregelen dienden getroffen.

De oorlog en zijn gevolgen scheppen een toestand waarbij moet afgezien worden van al te strenge verplichting tot uitvoering binnen beperkte termijnen van de inbeslaggenomen roerende en onroerende goederen voor de inning van de belastingen.

Maar anderzijds moeten én voorrecht én wettelijke hypotheek van de schatkist, de nodige zekerheid bieden, tot affectieve belastinginning.

Deze zekerheid kan dwangmaatregelen vanwege de fiscus temperen opzichtens belastingsschuldigen die o.m. wegens tegenslag in de zaken, buiten hun wil om, zich in moeilijkheden bevinden. Daarenboven zijn er de menigvuldige aanhanginge betwistingen door dewelke de invordering der belastingen een ernstige

stremming ondergaat. Ook aan die toestand moest verholpen worden. In dat verband is het o.i. nuttig even naast elkaar te beschouwen de vóór en na 1940 uitgevaardigde wetten.

* * *

A. Onderzoeken wij vooreerst het regiem der voorrechten :

Oud Regiem :

Nieuw regiem :

Samengeschatte
Wetten :

Wet van 24.12.48 : art. 1

Vroeger art. 71

Huidig art. 71

Voor de inning der rechtstreekse belastingen, der intresten en kosten heeft de openbare Schatkist voorrecht op al de inkomsten en roerende goederen, waar zij zich ook bevinden, op die van zijn echtgenote, niet gescheiden van goederen, en die zijner kinderen waarvan zij het genot hebben. Dit voorrecht heeft zijn uitwerksel vóór ieder ander voor de belastingen van het verlopen en het lopend dienstjaar...

Voor de invordering van de directe belastingen, in hoofdsom en opcentimes, der intresten en der kosten heeft de Openbare Schatkist een algemeen voorrecht op de inkomsten en op de roerende goederen van alle aard van de belastingplichtige, met uitzondering van de schepen en vaartuigen.

Het voorrecht bezwaart insgelijks de inkomsten en de roerende goederen van de echtgenote of echtgenoot en van de kinderen van de belastingplichtige in de mate waarin de invordering van de aanslagen kan worden vervolgd op de bewuste inkomsten en goederen.

Het neemt rang onmiddellijk na deze vermeld onder art. 19 en 20 der wet van 16 December 1851, en onder art. 23 van boek II van het wetboek van Koophandel. Het wordt uitgeoefend gedurende 2 jaar, te rekenen vanaf de datum van de exe-

cutoirverklaring van het kohier.

Bij beslagname op de inkomsten, of goederen vóór het verstrijken van die termijn, blijft het voorrecht tot de tegeldemaking van de inkomsten en goederen gehandhaafd enz.

Wat betreft de aanslag gevestigd met ingang van Januari 1949 zijn aan het voorrecht onderworpen:

a) Al de inkomsten en roerende goederen, lichamelijke en onlichamelijke, van de belastingschuldige.

b) Deze van zijn — zelfs van goederen gescheiden — echtgenote of echtgenoot, met uitzondering van de goederen die zij of hij bezat vóór haar of zijn huwelijk of die voortkomen uit eigen inkomsten of uit een successie of een schenking van andere personen dan de belastingschuldige en van de wederbelegging ervan.

Laatstebedoelde goederen zijn evenwel aan het voorrecht onderworpen voor de invordering van het belastingsaandeel in verband met het door de echtgenote behaalde inkomstengedeelte. Luidens art. 35, § 2 der samengeschiedelde wetten wordt de man, als gezinshoofd, aangeslagen voor de gezamenlijke inkomsten van hemzelve en van zijn vrouw, welk ook het aangenomen huwelijksregime weze.

Dit alles in de mate waarop de invordering der aanslagen kan worden vervolgd op bewuste inkomsten en goederen.

c) Al de inkomsten en roerende goederen van de kinderen van de belastingschuldige. Dit echter geldt slechts voor de invordering van de aanvullende personele belasting, gevestigd op het samengesteld bedrag der inkomsten van de ouders en de kinderen. Dus niet voor de bij de bron verschuldigde belastingen op het loon van de kinderen. Dit alles in de mate waarop de invordering der aanslagen kan worden vervolgd op bewuste inkomsten en goederen.

* * *

Gaan wij deze gegevens even na aan de hand van een voorbeeld:

Huisgezin met man, vrouw en twee inwonende kinderen; waarvan één gehuwd met vrouw en kind. De man, eigenaar van het huis, is winkelier. De vrouw doet het huishouden met de schoondochter. Een dochter is ongehuwd en onderwijzeres. Een zoon is werkend vennoot in een vennootschap, waarvan de aandelen voortkomen van de fortuin van de vader die zelf vennoot is.

Samenvoeging der inkomsten op naam van vader voor de aanvullende personele belasting:

1° Kadastraal inkomen van het huis.

2° a) Vaders aandeel in de winst der vennootschap;

b) andere inkomsten van geplaatste kapitalen, aandelen, obligaties, enz.

3° Inkomsten van de winkeluithaling.

4° Aandeel van de zoon in de winsten van de vennootschap buiten de bezoldiging als werkend vennoot om.

In dit geval zullen dus van het voorrecht enkel uitgesloten zijn: de wedde der dochter als onderwijzeres en de bezoldiging van de zoon als werkend vennoot.

* * *

Gaan wij thans even na wat de nieuwe wet ons

bracht ten overzien van vorige wetsbepalingen in verband met de voorrechten:

1° Voorheen gold het voorrecht van de schatkist *boven elk ander*. Sinds 1 Januari 1949 wordt het voorafgegaan door het voorrecht vermeld onder artt. 19 en 20 der wet van 16 December 1851 en art. 23 van het Boek II van het Wetboek van Koophandel.

Deze wetten betreffen; art. 19 (wet 16 December 1851):

a) gerechtskosten in het gemeenschappelijk belang der schuldeisers gedaan;

b) kosten van begrafenis;

c) kosten van laatste ziekte gedurende één jaar;

d) loon van dienstboden voor het vervallen en lopend jaar, en ernede in betrekking zijnde schuldvorderingen, verzekeringen en vergoedingen.

Art. 20 (wet van 16 December 1851).

a) Huur en pachtprizen van onroerende goederen;

b) bedragen verschuldigd voor de zaden of voor de kosten van de oogst, van gereedschappen, die tot de bebouwing dienen;

c) schuldvordering op het pand in bezit van de schuldeiser;

d) kosten gedaan tot behoud der zaak;

e) prijs van niet betaalde roerende goederen, nog in bezit van de schuldenaar.

Art. 23 Wb. K. H., Boek II (wet van 28 November 1928).

Voorrechten in verband met de scheepvaart.

2° Vroeger gold het voorrecht voor de belastingen van het vervallen en deze van het lopend jaar. *Het nieuw stelsel* voorziet dat het voorrecht uitgeoefend wordt gedurende 2 jaar te rekenen van de executeurverklaring van het kohier. Dit geldt voor de aanslagen gevestigd met ingang van 1 Januari 1949, dus ook voor die van bewuste datum of vastgesteld bij navordering van rechten over afgesloten dienstjaren.

3° Volgens het vroegere regime moest de schatkist overgaan tot de verkoop der roerende goederen van de belastingsschuldige. De wet van 24 December 1948 wijzigt deze maatregel. Wat betreft zowel de aanslagen gevestigd met ingang van 1 Januari 1949, als deze voor de dienstjaren 1946-'47 (navordering van 1946) en 1948 (navordering van 1946 en 1947), volstaat het voortaan een beslaglegging op de inkomsten en goederen uit te voeren om het voorrecht te bewaren tot de tegeldemaking van de inkomsten en goederen. Deze beslaglegging moet geschieden vóór 1 Januari 1952.

Wat de goederen onder sekwestre betreft, dient op dezelfde wijze gehandeld als voor de niet gesekwestreerde goederen. De vervolgingsakten moeten betekend worden aan de gesekwesteerde zelf of aan zijn wettelijke vertegenwoordiger, aan de mandataris van de Dienst van het Sekwestre en rechtstreeks aan deze Dienst.

Voor wat betreft de speciale en extrabelasting op de oorlogswinsten dient opgemerkt te worden dat voorgaande bepalingen daarop toepasselijk zijn krachtens art. 13 der wet van 15 October 1945 en art. 19 der wet van 16 October 1945.

B. Welk is het regiem der hypotheeken?

Ook hier brengt de nieuwe wetgeving andere normen:

1° Vooreerst wijzigt zij de vroegere stelregel voordien door art. 72 der samengeschiedelde wetten, die voorschreef dat de schatkist voor de inning der rechtstreekse belastingen, der intresten en der kosten,

wettelijke hypotheek bezit op al de onroerende goederen van de belastingsschuldige en die van zijn niet van goederen gescheiden echtgenote.

Deze hypotheek bestond vanaf 1 Januari van het belastingsjaar en heeft slechts uitwissel gedurende dit jaar, zodat zij vernietigd is indien intussentijd de goederen niet zijn aangetast.

Zij was aan geen inschrijving onderworpen, noch aan onkosten en schaadte niet aan vorige voorrechten of hypotheeken.

Die maatregel is gewijzigd door art. 2 der wet van 24 December 1948 (huidig art. 72 der S. W.). Deze schikking voorziet de wettelijke hypotheek voor de rechtstreekse belastingen in *hoofdsom en opcentiemen*, de intresten en de kosten, op al de aan de belastingsschuldige behorende goederen, *die in België gelegen en daarvoor vatbaar zijn*.

De hypotheek bezwaart eveneens de goederen van de echtgenoot met uitzondering van deze die zij of hij bezat vóór het huwelijk of die voortkomen uit erfenissen of uit schenkingen van andere personen dan de belastingsschuldige en van de wederbelegging ervan.

De wettelijke hypotheek schaadte geenszins de vorige voorrechten en hypotheeken.

Voor de aanslagen gevestigd tot 31 December 1950 kan de wettelijke hypotheek, zonder inschrijving, tegen derden ingeroepen worden gedurende 18 maanden, te rekenen van de datum der executoirverklaring van het kohier.

Zij behoudt haar uitwerking vanaf deze datum indien de inschrijving gevorderd wordt vóór het verstrijken van voormelde termijn. Zo de inschrijving slechts na het verstrijken van deze termijn wordt gevorderd, neemt de hypotheek slechts rang met ingang van de datum der inschrijving.

2° Door art. 1 der wet van 27 December 1950, art. 72, § 2 S. W., uitvoerbaar vanaf 1 Januari 1951, neemt de wettelijke hypotheek slechts rang vanaf haar inschrijving.

Behalve in het geval waarin de rechten van de schatkist in gevaar verkeren en verminderd worden, mag de inschrijving slechts gevegd worden vanaf het verstrijken van een termijn van 6 maanden, ingaande op de datum van de executoirverklaring van het kohier, waarin de gewaarborgde belastingen zijn opgenomen.

Onder het oud regime bezat de wettelijke hypotheek terugwerkende kracht. Zij ving aan vanaf 1 Januari van het aanslagjaar. De procedure tot gedwongen onteigening moest ingezet zijn vóór het verstrijken van het jaar volgende op het belastingjaar.

Voor de aanslagen vanaf 1 Januari 1949 neemt de hypotheek slechts rang vanaf de datum van de executoirverklaring van het kohier, behoudens wat de aanslagen in de extra- en speciale belasting betreft (zie verder).

De hypotheek blijft van kracht gedurende 18 maanden. Zij wordt bewaard mits een inschrijving ervan volgens een eenvoudige procedure.

3° Verdere wijziging bestaat in het treffen der hypotheek op de goederen van de echtgenoot. De schatkist heeft een recht van wettelijke hypotheek op:

a) deze welke de echtgenoot vóór het huwelijk bezat;

b) deze welke de echtgenoot zelfs tijdens het huwelijk heeft verkregen ofwel door erfenis of door schenking van een ander persoon dan haar/zijn echtgenoot, ofwel door de wederbelegging ervan.

Zijn voor hypotheek vatbaar:

1° De onroerende goederen die in de handel zijn.

2° De rechten van vruchtgebruik, erfpacht en opstal gevestigd op dezelfde goederen, zolang die rechten duren.

3° De schepen en vaartuigen.

4° Met betrekking tot de aanslagen gevestigd met ingang van 1 Januari 1949 neemt de wettelijke hypotheek rang:

a) voor de gewone belastingen (navorderingen van rechten inbegrepen): van de datum van executoirverklaring van het kohier;

b) voor de speciale en extrabelasting: van zes maanden vóór de executoirverklaring van het kohier.

* * *

De bepalingen van art. 71 en 72 (nieuw) zijn van toepassing op de met de rechtstreekse belasting gelijkgestelde speciale takken. Deze zijn:

— belastingen op de vertoningen en vermakelikheden;

— belasting op spel en weddenschappen;

— openingsbelasting op de drankgelegenheden;

— belasting op autovoertuigen en andere met motor bewogen.

Eveneens zijn ze toepasselijk op de belastingen ingesteld door de wetten van 15 en 16 October 1947 voornoemd, onder dit voorbehoud dat de wettelijke hypotheek die de betaling van deze belastingen waarborgt, begint te lopen zes maanden vóór de executoirverklaring van het kohier.

* * *

Aangaande de aanslagen gevestigd vóór 1 Januari 1949, blijft de oude wetgeving toepasselijk, behoudens de volgende afwijkingen:

1° Door aanslagen in de speciale en extrabelastingen heeft de openbare schatkist voorrecht en recht van hypotheek vanaf 1 Januari van het jaar der inkohiering van de aanslagen.

2° Wat betreft de directe belastingen, inbegrepen de ermede gelijkgestelde taxes en de speciale en extrabelasting, bewaart de schatkist haar voorrecht en hypotheek mits beslagname op het pand volgens de nieuwe bepalingen van artt. 71 en 72 der samengeschatelde wetten.

3° De beslagname of de inschrijving moet geschieden vóór 1 Januari 1952 (art. 3, § 1 der wet van 27 December 1941 (B. S. 30 December 1950, blz. 9090-9091.))

C. Uiteindelijk dienen wij de verplichtingen en verantwoordelijkheden der openbare ambtenaren in verband met de wet van 27 December 1950 na te gaan en te vergelijken met de oude wet (art. 73).

Oud Regiem:

art. 73.

Samengeschatelde
Wetten:

Nieuw regiem:

art. 2. Wet van 27.12.1950.
(huidig art. 73 S. W.)

Betreft verkoop van onroerend goed, een schip of vaartuig.

De notarissen of openbare ambtenaren gelast tot de openbare verkoop van een onroerend goed over te gaan zijn gehouden ervan door bij de post aangetekende brief, kennis te geven, minstens 8 dagen op voorhand, aan de ontvanger der belastingen.

Persoonlijke verantwoordelijkheid der notarissen. Bericht in duplo op te maken en bij ter post aangetekend schrijven te verzenden aan de ontvanger der belastingen. Indien de akte waarvan sprake niet verleden wordt binnen drie maanden te

ger der belastingen van de ligging van het goed en de ontvanger van zijn woonplaats of voornaamste inrichting, tevens de gemeente-ontvangers derzelfde lokaliteiten.

Voor de verkopen uit ter hand is het voorbericht van 8 dagen op 4 dagen gebracht.

Hetzelfde bericht is te geven bij verkoop van roerende goederen, wanneer de waarde ervan minstens 1000 Fr., bereikt.

De Ministeriële officieren, inrichters van verkopen, of volmachtdragers zijn persoonlijk verantwoordelijk tot beloop van de opbrengst van de verkoop voor de rechtstreekse belastingen, boeten, kosten en bijbehoren, nog niet gekwetend waarvan de verkochte goederen de waarborg zijn ten voordele van de staat, de provinciën en gemeenten. Zij lopen dezelfde verantwoordelijkheid op indien zij zich onthouden in de kas der bevoegde ambtenaren de sommen te storten waarvan het bedrag hun degelijk genotificeerd is geworden; ten laatste daags vóór de dag van de verkoop.

Aan deze voorschriften is een wijziging gebracht door art. 3, § 9 der Wet van 27 December 1950, die de voorgeschreven berichten voorziet van verkopen van roerende goederen, waarvan de waarde minstens 10.000 fr. bereikt.

rekenen van de verzending van het bericht zal het als niet bestaande beschouwd worden.

Bericht van de ontvanger aan de notaris: voor het verstrijken van de 12de dag volgende op de verzending van het bericht en bij de post aangetekend schrijven van het bedrag van de belastingen en bijbehoren.

Wanneer de akte verleden is geldt de bedoelde notificatie als beslag onder derden in handen van de notaris op de bedragen en waarden die hij krachtens de akte onder zich houdt voor rekening of ten bate van de belastingsschuldenaar. Daarenboven, indien de aldus door beslag onder derden getroffen sommen en waarden, lager zijn dan het totaal bedrag genotificeerde belastingen, en bijbehoren, moet de notaris op straf van persoonlijke aansprakelijkheid voor het overschot, daarover bij een ter post aangetekende brief de ontvangers inlichten, uiterlijk de eerste werkdag die volgt op het verlijden der akte.

Onverminderd de rechten van derden, kan de overschrijving of de inschrijving van de akte niet tegen de staat uitgesproken worden indien de inschrijving van de wettelijke hypotheek geschiedt binnen de 8 werkdagen nadat het in het voorgaande bedoelde bericht ter post is neergelegd. De inschrijvingen genomen na bovengemelde termijn, kunnen niet worden ingeroepen, tegen de hypotheekaire schuldeisers, noch tegen de verkrijger die handlichting er van zal kunnen vorderen.

Met akkoord van de belastingsschuldige worden de daartoe aangenomen banken gemachtigd het bericht waarop gewezen aan de ontvanger te zenden en dezes notificatie te ontvangen. Geen akte in buitenland verleden en de vrevreemding of hypotheekaire aanwending van een onroerend goed een schip of een vaartuig wordt in België tot overschrijving

toegelaten, indien zij niet vergezeld gaat van een attest van de ontvanger der belastingen in wiens ambtskring het roerend goed is gelegen en in voortkomend geval van de ontvanger der woonplaats of voornaamste inrichting van de belastingsschuldige.

Besluit :

In welke toestand bevindt zich thans de belastingsschuldige voor de aanzuivering van zijn aanslagen, ten opzichte van het voorrecht en de wettelijke hypotheek van de openbare schatkist, bij vergelijking met de vroegere vereisten jegens hem gesteld?

In hoeverre zijn onder dit oogpunt de verplichtingen van de ontvanger gewijzigd?

Het antwoord op die twee vragen zal de praktische uitwerkselen van het nieuw regime doen uitschijnen.

De eisbaarheid en de datum van het verschuldigd zijn van de belastingen is vastgesteld door het rol-uittreksel.

Bij gebreke aan gehele of gedeeltelijke aanbetseling, volgens de vereisten van de verantwoordelijke ontvanger, kunnen vervolgingen ingespannen worden, welke berusten op het voorrecht en de wettelijke hypotheek. Deze golden vóór 31 December 1951 voor de inning van het lopend jaar en het voorgaand jaar. De akten tot uitvoering er op betrekkelijk moesten betekend worden vóór 31 December van het jaar volgend op het aanslagjaar, tijdstip dat tot 31 December 1950 is verlengd geworden.

Het nieuwe regime nu laat toe aan de schatplichtige die niet in staat is te voldoen aan de gestelde voorwaarden van afbetaling, even adem te scheppen en de verkoop zijner roerende en onroerende goederen, in verstandhouding met de ontvanger, te vermijden, door de verlenging van de termijn van betaling, zulks totdat hij de tegeldemaking uit eigen beweging doet van de goederen die door de waarborg der schatkist getroffen zijn. Anders, bij onthouding van betaling, kan de ontvanger dit tegeldemaken zelf verwekken.

Wat de rekenplichtingen van de Staat betreft, op wie een persoonlijke verantwoordelijkheid berust voor de inning der belastingen, wordt het door de nieuwe wetgeving mogelijk de hun opgelegde taak te verlichten. Zij beschikken over een langer tijdbestek om tot de inningen der belastingen te geraken, alvorens te moeten overgaan tot executie-maatregelen. Immers, de waarborg, die tot grondslag van hun verantwoordelijkheid moet dienen, behoudt een langer bestaan. Hun vroegere verplichtingen tot aanhoudende bewaking van de solvabiliteit van de schatplichtigen wordt aldus hoofdzakelijk herleid tot het tijdig doen der voorgeschreven kennisgeving aan de notarissen en openbare ambtenaren gelast met — of betrokken bij de verkoop van roerende en onroerende goederen en tot het betekenen der akten die moeten leiden tot gebeurlijke tegeldemaking.

Willy CALEWAERT.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

EEN UNIELAND MAG GEEN WEDERKERIGHEID EISEN

(art. 2 Unieverdrag en o.a. het Belgische modellenrecht)*

De opvatting van Verbaet.

Mr Karel Verbaet betoogt in het Rechtskundig Weekblad (Antwerpen) van 1 Juli 1951, kolommen 1681/7 **, dat de tekeningen en modellen van nijverheid, die aan een Nederlander toebehoren en geen op nijverheid toegepaste kunst vormen, in België niet beschermd zouden zijn, omdat zij in Nederland geen bescherming genieten. Deze opvatting wordt hier bestreden, mede omdat het niet de eerste maal is, dat het grondbeginsel van het Unieverdrag wordt miskend (1) (1a).

België en Nederland zijn beide partij bij het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom, laatstelijk herzien te Londen op 2 Juni

(*) Op verzoek van de schrijver en met instemming van de redactie overgenomen uit het *Bijblad bij De Industriële Eigendom* [B.I.E.] ('s-Gravenhage) van 15 October 1951, blz. 136-140.

(**) (Noot bij het nazien). Een Franse vertaling van dit betoog is opgenomen in *Ingenieur-Conseil* [I.-C.] (Brussel), Juni-Juli 1951, blz. 127-134 met bestrijding door Florent Gaspar, blz. 134/5 en verdediging van Verbaet, blz. 134/5.

(1) Artt. 6 lid 2 en 19 lid 1 Belgische merkenwet van 1 April 1879, *Propriété industrielle* [P.i.] (Bern) 1885, blz. 22:

Art. 6: Les étrangers qui exploitent en Belgique des établissements d'industrie ou de commerce jouissent, pour les produits de ces établissements, du bénéfice de la présente loi, en remplissant les formalités qu'elle prescrit.

Il en est de même des étrangers ou des Belges qui exploitent hors de Belgique leur industrie ou leur commerce, si, dans les pays où leurs établissements sont situés, des conventions internationales ont stipulé la réciprocité pour les marques belges.

Art. 19: Le gouvernement peut conclure des conventions internationales ou signer des articles additionnels aux conventions existantes assurant aux étrangers et aux Belges qui exploitent hors de Belgique leur industrie ou leur commerce, l'usage exclusif de leurs marques en Belgique, moyennant l'accomplissement des formalités prescrites par la présente loi et sous la condition de réciprocité pour les marques belges.

— Art. 9 lid 1, aanhef en onder 3 Belgisch Koninklijk Besluit van 29 Januari 1935 tot regeling van de bescherming van collectieve merken, P.i. 1935, blz. 27:

Les collectivités étrangères seront admises à invoquer le bénéfice du présent arrêté à condition:

3° Que l'Etat auquel elles ressortissent soit lié en cette matière par un traité de réciprocité avec la Belgique.

— Art. 1, § 7 Duitse verordening van 1 September 1939, betreffende maatregelen op het gebied van het octrooi-, het gebruiksmodellen- en het merkenrecht, *Reichsgesetzblatt* [R.G.B.] II, blz. 958, *Blatt für Patent-, Muster- und Zeichenwesen* [B.P.M.Z.] (Berlijn) blz. 136, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht* [G.R.U.R.] (Berlijn) blz. 770, P.i. blz. 141:

Art. I, § 7: Die Vorschriften der §§ 3 bis 6 finden zugunsten von Angehörigen ausländischer Staaten nur Anwendung, wenn und insoweit in diesen Staaten nach einer Bekanntmachung im Reichsgesetzblatt den deutschen Staatsangehörigen gleichartige Erleichterungen gewährt werden.

— Artt. 2 lid 3, 3 lid 1 en 9 Duitse verordening van 10 Januari 1942, betreffende buitengewone maatregelen op het gebied van het octrooi- en het gebruiksmodellenrecht, R.G.B. II, blz. 81, B.P.M.Z., blz. 1, G.R.U.R., blz. 49, P.i., blz. 21:

§ 2 Abs. 3: Die Vorschriften in den Abs. 1 und 2 gelten nicht für Patente, deren sämtliche Inhaber beim Ablauf des 18. Jahres der Schutzdauer Ausländer sind oder ihren Gesellschaftssitz im Ausland haben.

§ 3 Abs. 1: Patente der im § 2 Abs. 1, 2 bezeichneten Art, die wegen Ablaufs des 18. Jahres der Schutzdauer nach dem 30. September 1940 erloschen sind, treten auf Verlangen des letzten Patentinhabers wieder in Kraft. Dies gilt nicht für Patente, deren sämtliche Inhaber beim Ablauf des 18. Jahres der Schutzdauer Ausländer gewesen sind oder ihren Gesellschaftssitz im Ausland gehabt haben.

§ 9: (1) Die Vorschriften des § 1 finden zugunsten von Angehörigen ausländischer Staaten nur insoweit Anwendung, als ihnen auch die Vorschriften des § 3 der Verordnung über Massnahmen auf dem Gebiete des Patent-, Gebrauchsmuster- und Warenzeichenrechts vom 1. September 1939 (Reichsgesetzblatt II S. 958) zugute kommen.

1934 (2). Artikel 2, lid 1, dat ook door Verbaet wordt aangehaald, luidt — voor zover ten deze van belang — in de officiële Noodnederlandse vertaling als volgt:

(2) Der Reichsminister der Justiz kann die Anwendung der Vorschriften der §§ 2 und 3 zugunsten der Angehörigen eines ausländischen Staates bestimmen, wenn dieser Staat deutschen Patentinhabern eine entsprechende ausserordentliche Verlängerung der Patentdauer gewährt. Die Bestimmung ist im Reichsgesetzblatt bekanntzumachen.

— Artt. 1 en 4 Frans besluit van 9 November 1945, houdende beëindiging van de verlenging van termijnen inzake industriële eigendom, *Journal officiel*, kolom 7521, P.i. blz. 131 (vergelijk *Bijblad bij De Industriële Eigendom* [B.I.E.] ('s-Gravenhage) 1946, blz. 9):

Art. 1: L'article 1er du décret du 26 novembre 1939 concernant la prorogation des délais en matière de propriété industrielle, modifié par les lois validées des 11 septembre 1940, 24 janvier 1941 et 12 octobre 1942, cessera d'avoir effet au jour de la publication du présent décret au *Journal officiel*, sauf pour l'acquisition en France des droits de propriété industrielle comportant revendication de la priorité des demandes étrangères déposées dans un pays accordant un traitement équivalent aux ressortissants français.

La liste de ces pays est arrêtée par le Ministre des affaires étrangères et le Ministre de la production industrielle, qui ont qualité pour apprécier l'équivalence de traitement.

Art. 4: La prorogation de délais dont continuera à bénéficier l'acquisition, en France, de droits de propriété industrielle comportant revendication de la priorité de demandes étrangères, déposées dans un pays accordant un traitement équivalent aux ressortissants français, ne jouera, à dater de la publication du présent décret, que sous réserve des droits des tiers notamment brevetés ou exploitants, acquis de bonne foi par un dépôt, une exploitation ou des préparatifs sérieux d'exploitation.

Les tiers pourront être astreints, en vertu d'accords passés avec les Etats accordant le même bénéfice aux ressortissants français, au paiement d'un droit obligatoire de licence.

Pourront être reconnus, par des dispositions ultérieures, les droits des tiers ayant réusé, avant la date de publication du présent décret, l'exploitation ou des préparatifs sérieux d'exploitation d'une invention décrite dans une demande de brevet français déposée antérieurement à ladite date et après expiration du délai d'un an imparti par l'article 4 de la Convention d'Union pour la protection de la propriété industrielle, par le ressortissant d'un pays étranger n'accordant pas la réciprocité prévue à l'article 1er du présent décret.

— Art. 6 lid 1 Italiaanse wet van 10 October 1950, houdende verlenging van de duur van octrooien, *Gazzetta ufficiale* blz. 3058, *Rassegna della proprietà industriale letteraria artistica* blz. 234, *Rivista della proprietà intellettuale ed industriale* blz. 93, P.i. blz. 238 (vergelijk B.I.E. 1951, blz. 23):

Le disposizioni della presente legge sono applicabili agli stranieri a condizioni di reciprocità.

— Art. 6 Zuidslavisch besluit van 28 November 1950, betreffende het herstel van bepaalde octrooien, tekeningen of modellen en merken, P.i. 1951, blz. 4, B.I.E. 1951, blz. 27:

Les ressortissants étrangers jouissent des bénéfices de la présente ordonnance si leur pays accorde des bénéfices équivalents aux ressortissants yougoslaves. [Aanvulling bij het nazien: zie echter thans: P.i. 1951, blz. 105] en

— Art. 6 Duitse wet van 15 Juli 1951, houdende verlenging van de duur van bepaalde octrooien, R.G.B. I, blz. 449, B.P.M.Z. blz. 229, G.R.U.R., blz. 391, P.i. blz. 142:

Dieses Gesetz findet zu Gunsten der Angehörigen eines ausländischen Staates insoweit Anwendung, als dieser Staat nach einer Bekanntmachung des Bundesministers der Justiz im Bundesgesetzblatt Gegenseitigkeit gewährt

Deze opsomming maakt geen aanspraak op volledigheid. (1a) Een ander soort miskenning van art. 2 (en art. 4) van het Unieverdrag vindt men o.a. in de volgende nationale voorschriften:

— Art. 7 van het Zwitserse Bundesgesetz betreffend den Schutz der Fabrik- und Handelsmarken, der Herkunftsbezeichnungen von Waren und der gewerblichen Auszeichnungen (Markenschutzgesetz);

— Art. 9 aanhef en onder 2 hiervoor aangehaald Belgisch Koninklijk Besluit van 29 Januari 1935;

— Art. 35 lid 3 Duitse merkenwet van 5 Mei 1936 R.G.B. II, blz. 134 en

— Art. 44 leden (b) en (c) Amerikaanse [Lanham] merkenwet, *Patent and Trade Mark Review* Juli en Augustus 1946, blz. 279 en 312, B.I.E. 1947, blz. 73, P.i. blz. 173 en daarover Stephen P. Ladas, *The International Protection of Industrial Property* (Verenigde Staten van Amerika, Cambridge, Harvard University Press, 1930) §§ 349, 368 en 371/3, blz. 512/3, 536 en 538-542 en Lettre des Etats-Unis [d'Amérique], La nouvelle loi sur les marques, P.i. 1946, blz. 188-192, in het bijzonder blz. 191, kolom 3 en blz. 192, kolom 1.

Vergelijk over dit vraagstuk:

J. W. van der Zanden, L'unioniste peut faire enregistrer

«De onderdanen van elk van de landen der Unie» zullen in alle andere landen der Unie, voor wat betreft de bescherming van de industriële eigendom, de voordelen genieten, welke de onderscheidene wetten op dit ogenblik aan de nationalen toekennen of in het vervolg zullen toekennen, ...»

Ingevolge artikel 1, lid 2, van het Unieverdrag omvat de bescherming van de industriële eigendom de tekeningen of modellen van nijverheid (ook wel siermodellen genoemd). Uit deze bepalingen in onderling verband volgt, dat een Nederlands onderdaan (3) in België, voor wat betreft de bescherming van tekeningen of modellen van nijverheid, de voordelen geniet, die de Belgische wet aan Belgen toekent (4).

Verbaet wil het tegendeel afleiden uit artikel 17 van het Unieverdrag. (5) Dit voorschrift bepaalt:

une marque aux Pays-Bas librement, I.C. 1948, blz. 41/2, met verwijzing naar literatuur in dezelfde zin, waaraan nog toegevoegd kunnen worden:

«Trade-Mark Committee» van de «International Law Association» 1929, P.I. 1930, blz. 91/2;

Piola Caselli, Le nuove Convenzioni di Londra 2 guigno 1934 per la protezione della proprietà industriale, *Rivista di diritto commerciale* 1934 I, blz. 477 v. en 649 v., in het bijzonder blz. 656;

Angelo Piero Sereni, I marchi di fabbrica e di commercio nel diritto internazionale privato (Milaan, Giuffrè, 1938) nr 27, blz. 78/9;

Charles Magnin, Protection internationale des marques de fabrique, rapport aan de Internationale Kamer van Koophandel, congres te Quebec 1949 (Parijs, 1949, brochure nr 138) I. Dépôt à l'étranger et enregistrement de base au pays d'origine, blz. 9-18, in het bijzonder blz. 14/5 = Indépendance des marques. Enregistrement de base au pays d'origine (article 6 de la Convention d'Union), rapport aan de Internationale Vereniging voor de bescherming van de industriële eigendom (A.I.P.P.I.), congres te Parijs 1950, 15 blz., in het bijzonder blz. 9-10;

Walter Winter, Indépendance des marques, rapport uit naam van de Zwitserse groep aan de voornoemde vereniging, 5 blz. [de vindplaatsen in de Annuaire van het Parijs congres kunnen nog niet opgegeven worden] en daarentegen: Florent Gaspar, I.C. 1948, blz. 43-50;

H. Morf, Zum Artikel W. Winter, Über den Schutz von Warenzeichen ausländischer Unionsangehöriger, insbesondere in den U.S.A. und in der Schweiz, *Revue Suisse de la Propriété industrielle et du Droit d'auteur* [R.S.P.I.D.a.] (Zürich) 1949, blz. 50/8 en

Adolf Baumbach-Wolfgang Hefermehl, Wettbewerbs- und Warenzeichenrecht (München, Beck, 1951, 6e druk) blz. 719.

(2) *Recueil des traités* (Société des Nations) 192, (1938) blz. 17, P.I. 1934, blz. 89 (zie ook P.I. 1951, blz. 1, 37, 57 en 120), *Moniteur belge* 1939, blz. 8375, J. Hamels, Code des droits intellectuels (Brussel, Bruylant, 1943) blz. 277, *Staatsblad* van het Koninkrijk der Nederlanden [S.] 1948, nr 1 539 (zie ook *Tractatenblad* van het Koninkrijk der Nederlanden 1951, nr 46) Merkenwet, en Octrooiwet 1910, S. nr 313, uitgave Schuurman en Jordens, nrs 47 en 93 (Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1941 en 1949, beide 9e druk) onderscheidenlijk blz. 152 en 198.

(3) De term Nederlands onderdaan is ruimer dan Nederlander, blijkens de wet van 10 Februari 1910, S. nr 55, houdende regeling van het Nederlands onderdaanschap van niet-Nederlanders, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1936, S. nr 912. Vergelijk daarover bijvoorbeeld R. Kranenburg, Het Nederlands Staatsrecht, deel II (Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1938, 5e druk) blz. 166/9 = 1947, 6e druk, blz. 169-172 en voorts het ontwerp van wet houdende nadere regelen omtrent nationaliteit en ingezetenschap, Bijlagen Handelingen Staten-Generaal, zitting 1950-1951, nr 2027, dat door de Tweede Kamer is aangenomen op 25 April 1951.

(4) Vergelijk over het Belgische modellenrecht:

Georges van Hecke, De bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid, Brief uit België III, *B.I.E.* 1949, blz. 88-90, en uitvoeriger:

Henri Velge, *Éléments de droit industriel belge*, deel III (Brussel, De Wit, 1929), nrs 1013-1063, 1101/4, 1237-1253, 1295 en 1298, blz. 107-146, 177-182, 298-307 en 330/2;

Repertoire pratique du droit belge, deel III (Brussel, Bruylant, 1931) onder het hoofd Dessins et modèles, nrs 1-98, blz. 698-708;

Daniel Coppieters de Gibson, Dessins et modèles, in *Les Nouvelles Corpus Juris Belgici, Droits Intellectuels*, deel I (Brussel, Larcier, 1936) blz. 429-472 (met opgave van oudere literatuur);

R. Vandeputte, Beginselen van nijverheidsrecht (Brussel, Bruylant, 1938) nrs 74-78, blz. 77-92 (vergelijk ook nrs 145/8 en 159-160, blz. 145/7 en 154/6) en

Louis Frédéricq, *Traité de droit commercial belge*, deel II (Gent, Rombaut-Fecheyr, 1947) nrs 173/9, blz. 260/8.

(5) Verbaet maakt een uitzondering voor een Nederlander, die in België woont, en wel op grond van art. 3 van het Unieverdrag. Deze bepaling betreft echter alleen de onderdanen van de landen, die geen deel uitmaken van de

«De uitvoering der wederkerige verbintenissen, in dit verdrag vervat, is, voor zoveel nodig, afhankelijk van de vervulling der formaliteiten en regelen, vastgesteld door de staatswetten van die landen der Unie, welke gehouden zijn voor de toepassing daarvan zorg te dragen, waaraan zij zich verplichten binnen de kortst mogelijke tijd te voldoen.»

Volgens Verbaet zou dit voorschrift de wederkerigheid voorzien.

Deze uitlegging van artikel 17 is op zichzelf moeilijk te verdedigen en lijkt in het licht van artikel 2 zelfs onhoudbaar. Dit moge hierna blijken uit enige aanhalingen, niet alleen van een Nederlander, maar ook van een Frans, een Amerikaans en een Duits geleerde, die uit hoofde van hun nationaliteit geheel onpartijdig kunnen oordelen over dit Belgisch-Nederlandse vraagstuk (6). Ook de meeste Belgische schrijvers lijken trouwens het standpunt van Verbaet te verwerpen.

De gangbare opvatting: de Unielanden mogen geen wederkerigheid eisen.

De opvatting van Verbaet is reeds onverenigbaar met de woorden van artikel 2, die hiervoor zijn weergegeven. De Nederlander François schrijft daarover in zijn «Handboek van het Volkenrecht» (7):

«Het stelsel der reciprociteit bestaat hier niet; onderdanen van een Verdragstaat die aan zijn eigen onderdanen, en derhalve ook aan vreemdelingen, op een bepaald punt geen bescherming verleent, kunnen niettemin tegenover een mede-Verdragstaat op dezelfde bescherming aanspraak maken als die mede-Verdragstaat aan zijn eigen onderdanen verleent.» (8)

Unie, en geldt dus niet voor een Nederlander, omdat Nederland wel tot de Unie behoort.

(6) Het internationale recht van de industriële eigendom wordt niet of nauwelijks behandeld in de Engelse handboeken over volkenrecht, internationaal privaatrecht, octrooi- en modellenrecht en merkenrecht:

William Edward Hall-A. Pearce Higgins, *A Treatise on International Law* (Oxford, Clarendon, 1924, 8e druk);

H. A. Smith, *Great Britain and the Law of Nations*, delen I en II (Westminster, King, 1932 en 1935) en

L. Oppenheim-H. Lauterpacht, *International Law*, deel I (Londen, Longmans, 1948, 7e druk), blz. 886;

G. C. Cheshire, *Private International Law* (Oxford University Press, 1947, 3e druk) blz. 14;

H. Fletcher Moulton, *The Present Law and Practice relating to Letters Patent for Inventions* (Londen, Butterworth, 1913), blz. 259-262;

Thomas en Courtney Terrell-J. Reginald Jones, *The Law and Practice relating to Letters Patent for Inventions* (Londen, Sweet, 1934, 8e druk) blz. 26-30 en

T. A. Blanco White, *Patents for Inventions and the Registration of Industrial Designs* (Londen, Stevens, 1950) blz. 127/9 en 373;

D. M. Kerly, *The Law of Trade Marks and Trade Names* (Londen, Sweet, 1929, 6e druk) blz. 17/8, 22/3, 669-675 en 802/6;

F.E. Bray en F.G. Underhay, *The Trade Marks Act 1938 with references to the sixth edition of Kerly on Trade Marks* (Londen, Sweet, 1938) blz. 27, 74 en 81;

J. Ricardo, *Trade Marks and Trade Names* (Londen, Jordan, 1938), blz. 89 en 90;

H. Keynes Turner, *The Law of Trade Marks* (Londen, Solicitors' Law Stationary, 1938) blz. 144/6 en

Irene G. R. Moses, *Trade Marks Practice at the Patent Office* (Londen, Waterlow, 1946), blz. 58.

(7) P. J. A. François, raadadviseur aan het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Handboek van het volkenrecht*, deel I (Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1949, 2e druk), blz. 875; vergelijk ook blz. 878 en 908. Een passage van gelijke strekking vindt men in de eerste druk van 1931 op blz. 429; vergelijk ook blz. 431, vermeld door Verbaet, t.a.p., kolom 1688.

(8) In dezelfde zin:

J. Kusters, *Het internationale burgerlijk recht in Nederland* (Haarlem, Bohn, 1917) blz. 89 en

J.-P. Niboyet, *Traité de droit international privé français*, deel II (Parijs, Sirey, 1951) nrs 741/4, blz. 322/7: «de nationale behandeling vooronderstelt geen minimum van concrete bescherming.»

Vergelijk voorts:

Henri Batiffol, *Traité élémentaire de droit international privé* (Parijs, Pichon, 1949) nr 532, blz. 535: «le principe de l'assimilation de l'étranger au national»;

Henry Bonfils-Paul Fauchille, *Traité de droit international public*, deel I, 3 (Parijs, Rousseau, 1926) nr 916, blz. 458: «Het beginsel is de gelijkstelling, in elke Unietaat, van de uitvinders, handelaren en fabrikanten van een andere staat, met de eigen onderdanen (art. 2)»;

Prospero Fedozzi, *Il diritto internazionale privato, teorie generali e diritto civile* (Padua, Cedam, 1939, 2e druk), blz. 43/4: «*eguaglianza coi nazionali*»;

Pouillet, *Manuel de droit international privé* (Brussel, Pée, 1947, 3e druk) nr 164, blz. 168;

Leo Raape, *Internationales Privatrecht* (Berlijn, Verlag für Rechtswissenschaft, 1950, 3e druk) § 61, blz. 418: «De grondgedachte is, dat de vreemdeling aan de nationale bescherming als een eigen onderdaan moet deelnemen.» en

Martin Wolff, *Private International Law* (Oxford University Press, 1950, 2e druk) § 275, blz. 292: «de onderdanen van de ene staat moeten in iedere andere verdragsstaat op dezelfde wijze behandeld worden als de onderdanen van laatstgenoemde staat».

D. Josephus Jitta, *Internationaal privaatrecht* (Haarlem, H. D. Tjeenk Willink, 1916) spreekt zowel van [formele?] wederkerigheid (blz. 267, 269, 441 en 445) als van gelijkstelling van personen (blz. 442 en 446) en is daarom niet geheel duidelijk.

Deze vraag wordt niet besproken in de volgende handboeken over het volkenrecht:

Hildebrando Accioly, *Tratado de derecho internacional público*, deel I (Rio de Janeiro, Imprensa nacional, 1945) nrs 621B en 621F, blz. 509 en 512/3;

Antonio Sanchez de Bustamante y Sirven, *Manuel de derecho internacional público* (Cuba, Havana, Mercantil, 1947, 4e druk) nr 37, blz. 205/6;

Paul Guggenheim, *Lehrbuch des Völkerrechts unter Berücksichtigung der internationalen und schweizerischen Praxis*, delen I en II (Bazel, Verlag für Recht und Gesellschaft, 1948 en 1951);

Charles Cheney Hyde, *International Law chiefly as interpreted and applied by the United States [of America]*, deel I (Boston, Little, 1945, 2e druk) § 208, blz. 681/2;

Georges Scelle, *Manuel de droit international public* (Parijs, Domat-Monchrestien, 1948) blz. 598-661;

M. Sibert, *Traité de droit international public*, deel I (Parijs, Dalloz, 1951) §§ 309-316, blz. 513-526 en

Alfred Verdross, *Völkerrecht* (Wenen, Springer, 1950, 2e druk) blz. 439-440.

De in de tekst behandelde vraag wordt evenmin aangevoerd in de volgende handboeken over internationaal privaatrecht:

R. Arminjon, *Précis de droit international privé commercial* (Parijs, Dalloz, 1948) zou volgens het zaakregister de «Propriété industrielle et intellectuelle» in nr 230 behandelen, maar daarover is onder dat nummer niets en elders moeilijk iets te vinden;

E. Bartin, *Principes de droit international privé selon la loi et la jurisprudence françaises*, 3 delen (Parijs, Domat-Monchrestien, 1930-1935);

Joseph H. Beale, *A Treatise on the Conflict of Laws*, 3 delen (New York, Baker, 1935);

S. van Brakel, *Grondslagen en beginselen van Nederlands internationaal privaatrecht* (Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1950, 2e druk) § 20C, blz. 36;

Antonio Sanchez de Bustamante y Sirven, *Manuel de derecho internacional privado* (Havana, Mercantil, 1947, 4e druk) nr 75, blz. 222;

Herbert F. Goodrich en Paul A. Wolkin, *Handbook of the Conflict of Laws (V.S.v.A., St. Paul, Minn., West Publishing, 1949, 3e druk)*;

Arthur Nussbaum, *Principles of Private International Law* (New York, Oxford University Press, 1943);

Victor N. Romero del Prado, *Manuel de derecho internacional privado*, deel II (Buenos Aires, La Ley, 1944) blz. 381 en

Adolf F. Schnitzer, *Handbuch des internationalen Privatrechts*, deel I (Bazel, Verlag für Recht und Gesellschaft, 1950, 3e druk) blz. 73.

In dezelfde zin voorts:

Albert Marck, *Der internationale Rechtsschutz der Patente, Muster, Warenzeichen und des Wettbewerbes* (Berlijn, Springer, 1924) blz. 20/3;

J. Alingh Prins, destijds voorzitter van de Nederlandse Octrooiraad, tevens directeur van het Bureau voor de Industriële Eigendom, *La conférence de La Haye de l'Union internationale pour la protection de la propriété industrielle, Grotius Annuaire international* ('s-Gravenhage, Nijhoff, 1927) blz. 27-36, in het bijzonder blz. 27/8;

Agostino Ramella, *Trattato della proprietà industriale*, deel II (Turijn, Utet, 1927, 2e druk) nrs 742/4, blz. 486-491: «*l'incondizionata uguaglianza dello straniero al cittadino*»;

Velge, t.a.p., nr 1208, blz. 276/7 (waarschijnlijk; zie echter nr 1104, blz. 181);

Enrico Luzzatto, *La proprietà industriale nelle convenzioni internazionali* (Milaan, Hoepli, 1930) blz. 12/3: «la completa parificazione degli stranieri ai nazionali»; «*nulla reciprocità specifica*»;

Arnold Seligsohn, *Patentgesetz* (Berlijn, De Gruyter, 1932, 7e druk) blz. 535/6;

Raymond Weiss, *La sanction juridictionnelle internationale du droit d'auteur, Revue de droit international et de législation comparée* 1935, blz. 334-349, in het bijzonder blz. 338;

Francis Bisson bij Thomas Braun, *Précis des marques de fabrique et de commerce* (Brussel, Larcier, 1936) nrs 280/2 en 320, blz. 371/3 en 403 = *Les Nouvelles Corpus Juris Belgici, Droits intellectuels*, deel II (Brussel, Larcier, 1936)

De Fransman Pichot geeft de volgende uiteenzetting (9):

» Het Unieverdrag geeft de onderdanen van de » Unie-landen het recht, een beroep te doen op het » Unieverdrag teneinde in de deelnemende landen de » rechten van de eigen onderdanen te genieten, zelfs » wanneer zij onderdaan mochten zijn van landen, die » niet of slechts ten dele de bescherming van de » tekeningen en modellen geregeld hebben. Het Unie- » verdrag is dus nog vrijgevinger dan onze (d.w.z. de » Franse) wet van 1909 en stelt de bescherming van » tekeningen en modellen niet afhankelijk van weder- » kerigheid. Het volstaat met de enkele belofte van » gelijkheid met de eigen onderdanen.

» Wat betreft de bescherming, bezit de recht- » hebbende op een tekening of een model in alle Unie- » landen, waar hij de formaliteiten van de landswet- » geving heeft vervuld, het voorrecht van de behande- » ling van de eigen onderdanen. »

Ook blijktens zijn wordingsgeschiedenis sluit artikel 2 van het Unieverdrag iedere eis van wederkerigheid uit. Zo leest men bij de Amerikaan Ladas, een der meest gezaghebbende schrijvers over de internationale bescherming van de industriële eigendom (10):

«Het beginsel van de nationale behandeling van » artikel 2 staat tegenover het principe van weder-

nrs 208/2 en 320, blz. 718 en 727: «*assimilation aux nationaux*»;

Vandeputte, t.a.p., nrs 146 en 159, blz. 146 en 154: «*gelijkstelling met de eigen nationalen*»;

Répertoire pratique du droit belge, deel X (Brussel, Bruylant, 1939) onder het hoofd Propriété industrielle, nrs 263/6, 653/8, 664 en 698-701, overdruk blz. 40/1, 80/1 en 84, in het bijzonder nr 263, lid 5, blz. 40: «*assimilation aux nationaux*»;

Robert Plaisant, *Les règles de conflit des lois dans les traités* (Parijs, Sirey, 1946) blz. 188/9;

J. G. Buddingh de Voogt, *Opmerkingen betreffende het ontwerp van wet houdende voorzieningen op het gebied van de industriële eigendom, B.I.E.* 1946, blz. 68-71, in het bijzonder blz. 70, kolom 2;

P. A. Verhulst, *Kweekersrecht* (Leiden, Sijthoff, 1947) blz. 43/4;

Alois Troller, *Der Schweizerische Gewerbliche Rechtsschutz* (Bazel, Helbing, 1948) blz. 259;

Florent Gaspar, *Le principe conventionnel de l'assimilation de l'étranger unioniste au national, I.-C.* 1949, blz. 198-203;

Alain Casalonga, *Traité technique et pratique des brevets d'invention*, deel I (Parijs, Librairie Générale de droit, 1949) nrs 449-450, blz. 279-281;

Plinio Bolla, *La Convention de Berne pour la protection des œuvres littéraires et artistiques, dans le texte révisé à Bruxelles, Droit d'Auteur [D.A.]* (Bern) 1949, blz. 25-35, in het bijzonder blz. 26, kolom 3: «*geen wederkerigheid*»;

Magnin, t.a.p., noot 14, blz. 14 = blz. 9;

Art. 10 wet nr 8 van de Geallieerde Hoge Commissie voor Duitsland van 20 October 1949, betreffende de rechten van industriële eigendom en auteursrechten van vreemde staten en onderdanen, *Journal officiel de la Haute Commission alliée en Allemagne*, blz. 18, P.i. blz. 170, B.I.E. blz. 152 en

Zuidslavische administratie in haar uitlegging van art. 6 besluit van 28 November 1950, genoemd in noot 1, P.i. 1951, blz. 105.

Vergelijk ook Adolf F. Schnitzer, *Handbuch des Internationalen Handels-, Wechsel- und Checkrechts* (Zürich, Verlag für Recht und Gesellschaft, 1938) blz. 177.

Deze vraag wordt niet behandeld in de handboeken over octrooirecht van Ghiron, Reimer en Telders-Croon, noch door Sereni, t.a.p., nr 23, blz. 62/4.

(9) Olivier Pichot, *Dessins et modèles*, in *Répertoire de droit international*, uitgegeven door A. de la Pradelle en J.-P. Niboyet, deel V (Parijs, Sirey, 1929) nrs 54 en 69, blz. 509 en 511.

Anders Coppieters de Gibson, t.a.p., nr 131, blz. 465/7. Deze schrijver schijnt voorbij te zien, dat de bescherming van de industriële eigendom ingevolge art. 1 lid 2 Unieverdrag de tekeningen en modellen van nijverheid omvat en dat het Belgische Koninklijke besluit van 29 Januari 1935, waarbij deze modellen onder de bescherming van de auteurswet van 1886 gesteld worden, daaraan niets kan veranderen (vergelijk hierna noot 14). Verbaet, t.a.p., kolom 1688 verwijst slechts naar de nrs 126-130, die op zichzelf genomen tegen zijn standpunt pleiten.

Hetzelfde bezwaar tegen Coppieters' redenering hebben: redactie D.A. 1935, blz. 79, G. vander Haeghen, *L'Arrêté-Loi du 29 janvier 1935 concernant les dessins et modèles industriels, I.-C.*, 1935 blz. 197-208, in het bijzonder blz. 206 en Gaspar, t.a.p., blz. 201/3.

(10) Stephen P. Ladas, *The International Protection of Industrial Property* (Verenigde Staten van Amerika, Cambridge, Harvard University Press, 1930) §§ 9, 128 en 244, blz. 16, 207 en 366.

»kerigheid. De onderdanen van de Unie-landen ge-
 »nieten in elk Unieland de voordelen, die de landswet
 »aan de eigen onderdanen toekent, onafhankelijk van
 »de vraag, of de wet in hun land van oorsprong
 »dezelfde voordelen geeft. De Parijse conferentie in
 »1880, die deze opvatting bevestigde, liet uit het oor-
 »spronkelijke ontwerp van het verdrag het woord
 »«*réciprocité*» weg, dat in artikel 2 voorkwam.»

Op de conferentie te 's-Gravenhage in 1925 heeft de Amerikaanse regering voorgesteld, in artikel 2 van het Unieverdrag de wetgevende wederkerigheid op te nemen, maar dit voorstel is, na energieke bestrijding door de afgevaardigden van alle andere Unielanden, waaronder met name de Belgische, eveneens verworpen. (11)

Ook Furler is van oordeel, dat artikel 2 van het Unieverdrag de Unielanden verbiedt, wederkerigheid te eisen (12):

«De tekeningen of modellen van nijverheid zijn in
 »artikel 1 lid 2 Unieverdrag uitdrukkelijk vermeld.
 »Artikel 2 Unieverdrag waarborgt ondubbelzinnig en
 »in het algemeen de gelijkstelling van vreemdelingen
 »die tot de Unie behoren, met [inwoners, lees:] eigen
 »onderdanen. Het is derhalve aan geen enkele Unie-
 »staat... geoorloofd, bij de toepasselijkheid van het
 »nationale modellenrecht een verschil te maken tus-
 »sen [inwoners, lees:] eigen onderdanen en onder-
 »danen van de [andere] Unielanden of personen, die
 »met dezen gelijkgesteld zijn, en wel ten nadele van
 »de laatsten. Deze nationale behandeling staat in
 »tegenstelling tot het beginsel van de materiële
 »wederkerigheid, die onverenigbaar is met de grond-
 »gedachte van het Unieverdrag... Zij mag niet van
 »een wederkerigheid afhankelijk gemaakt worden.
 »Aan een Nederlander kan dus in geen enkel Unie-
 »land een modelrecht ontzegd worden op grond van
 »het feit, dat Nederland zelf geen modellenwet heeft
 »[thans schuin gedrukt]. Het is daarom ook van geen
 »belang, of de afzonderlijke staat een modellen-
 »bescherming in ruime omvang of slechts binnen zeer
 »enge grenzen verleent». (13)

Verbaet's interpretatie van artikel 17 van het Unieverdrag is derhalve in lijnrechte strijd met artikel 2 en daarom reeds uit systematisch oogpunt onhoudbaar. Immers, men mag een bepaling niet op zichzelf lezen, onafhankelijk van de overige inhoud van de

wet of het verdrag waarvan zij deel uitmaakt. Integendeel, bij de uitlegging van een bepaling moet men mede letten op haar verband met de andere voorschriften, met het stelsel van de wet of het verdrag. Dit blijkt o.a. duidelijk uit de rechtspraak van het Permanente Hof van Internationale Justitie (14) en van de Hoge Raad der Nederlanden (15).

Slotson.

Dit alles leidt tot de slotsom, dat in België de tekeningen en modellen van een Nederlands onderdaan beschermd zijn, ook al vormen zij geen op nijverheid toegepast kunst. Het is waar, dat in Nederland dergelijke modellen van Belgen als zodanig geen bescherming genieten. Maar op een ander gebied van de industriële eigendom, namelijk het kwekersrecht, doet zich het omgekeerd geval voor. De Belgische kweker van een nieuw ras van een cultuurgewas kan in Nederland bescherming verkrijgen op grond van het Kwekersbesluit 1941 (16), doch de Nederlandse kweker is in België evenals de Belgische kweker onbeschermd (17).

Uit het voorafgaande volgt eveneens, dat de nationale voorschriften, weergegeven in de eerste noot, naar mijn persoonlijke mening in strijd zijn met artikel 2 van het Unieverdrag.

Mr J. W. VAN DER ZANDEN.

(14) Permanent Hof van Internationale Justitie ('s-Gravenhage), 26 Maart 1925, *Reeks A* nr 5, blz. 49 (Mavrommatis); 25 Mei 1926, *Reeks A* nr 7, blz. 48/9 (Pools Opper-Silezië) en 31 Juli 1930, *Reeks B* nr 17, blz. 32 (Grieks-Bulgaarse gemeenschappen), en daarover:

J. P. Fockema Andreae, An Important Chapter from the History of Legal Interpretation: The Jurisprudence of the First Permanent Court of International Justice (1922-1940) (Lelden, Sijthoff, 1948) nrs 18, 59 en 141, blz. 17/8, 44 en 133.

(15) Hoge Raad der Nederlanden ('s-Gravenhage), *N.J.* 1949, nrs 95, 184, 267, 280, 285, 431, 440, 457, 474, 510, 515, 524, 531, 558, 636 en 681 en voorts bijvoorbeeld *N.J.* 1950, nrs 297, 326, 387, 626, 677 en 760 en 1951, nrs 54, 404, 421, 498, 537 en 558 en

Bijzondere Raad van Cassatie ('s-Gravenhage), *N.J.* 1949, nr 87 (blz. 156, kolom 1) en nr 157.

Vergelijk verder Paul Scholten, Algemeen Deel van Mr C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht (Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink, 1934, 2e druk) § 12, blz. 50 en 59-60.

(16) Besluit van de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Landbouw en Visserij en van Justitie betreffende de rechtspositie van de kweker van voortkweekingsmateriaal van cultuurgewassen en het verkeer met zodanig materiaal (Kwekersbesluit 1941) van 5 Januari 1942, nr 8, *Verordeningenblad* voor het bezette Nederlandse gebied, blz. 17, *Wetgevingsbijlage* nr 351 (bij *Nederlands Juristenblad* en *Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie*) en *P.A.* 1944, blz. 44. Vergelijk over dit besluit Bodenhausen, t.a.p., blz. 92/4 (met opgave van literatuur) en Verhulst, t.a.p., in het bijzonder ook blz. 137.

Nederland keert vrij aanzienlijke bedragen aan buitenlandse kwekers uit: zie Ir J. J. de Jong, De heffing ten behoeve van de kwekersvergoedingfondsen, *Mededelingen N.A.K.* (Nederlandse Algemene Keuringdienst voor landbouwzaden en aardappelpootgoed) (8) September 1951 (5) blz. 36/7.

(17) La protection légale des nouvelles variétés de plantes, rapport van de Commissie ingesteld door de Raad van Beheer van de Nationale Belgische Vereniging voor de bescherming van de industriële eigendom, Februari 1948.

Paul van Reepinghen, La protection légale des nouvelles variétés végétales et florales, *I.-C.* 1951, blz. 83-95, in het bijzonder blz. 89.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

(11) Zie Ladas, t.a.p., § 128, blz. 208/9 en Marcel Plaisant, *Traité de droit conventionnel international* concernant la propriété industrielle (Parijs, Sirey, 1949), blz. 25/6.

Vergelijk voor een overeenkomstige uitlegging van art. 69 lid 2 Armenwet: Hoge Raad der Nederlanden ('s-Gravenhage), 8 April 1949, *Nederlandse Jurisprudentie* [N.J.] (Zwolle) nr 510.

(12) Hans Furler, *Das internationale Musterrecht* (Berlijn, Heymann, 1951) blz. 20/1.

(13) In overeenkomstige zin vóór het Belgische Koninklijke besluit van 29 Januari 1935: Daniel Coppieters de Gibson (Brussel), Dessins et Modèles, *Themis* ('s-Gravenhage) 1932, blz. 329-344, in het bijzonder blz. 341 lid 4 (vergelijk hiervoor noot 10).

Aldus ook voor een internationaal ingeschreven model van een Nederlander:

G. J. Ph. Folmer, Nederland en de bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid, *B.I.B.* 1933, blz. 114: «Een Nederlander, die een model bij het Internationale Bureau [voor de bescherming van de industriële eigendom] te Bern heeft gedeponeerd, is beschermd in de andere landen, die zijn aangesloten bij de Overeenkomst van 's-Gravenhage, betreffende het internationale dépôt van tekeningen of modellen van nijverheid (waaronder België).»:

J. A. M. van Staay, Het vraagstuk der modellenbescherming, *Octrooi en Merk* ('s-Gravenhage) 1942, blz. 70/2, in het bijzonder blz. 70, kolom 1 en

G. H. C. Bodenhausen bij W. L. P. A. Molengraaff, Leidraad bij de beoefening van het Nederlandsche handelsrecht, deel I (Haarlem, Bohn, 1947, 8e druk), § 11A, blz. 94/5.

In overeenkomstige zin: François, t.a.p., blz. 878.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 8 Juni 1951.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Daubresse.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Onrechtmatige daad. — Pathologische aanleg van het slachtoffer sluit de aansprakelijkheid van de dader niet uit, doch kan van invloed zijn op de omvang daarvan.

Indien de pathologische aanleg van het slachtoffer voor krankzinnigheid mede een oorzaak der ingetreden schade mocht zijn, zou deze omstandigheid de verplichting van de dader der onrechtmatige handeling om de ingetreden schade te herstellen, niet uitsluiten. Wel moet de rechter over de feiten bij het bepalen van de omvang der verplichting tot herstel der schade, rekening houden met de omstandigheid, dat bewezen is, dat het slachtoffer ten gevolge van zijn aanleg, noodzakelijk krankzinnig zou zijn geworden, ook indien hij door de onrechtmatige daad niet ware getroffen.

Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen t/
cs. Lemaire.

Gelet op het bestreden arrest, de 15 Mei 1948, gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel, schending van de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek over de uit een oneigenlijk misdrijf voortspruitende verantwoordelijkheid en van artikel 97 van de Grondwet over de motivering der vonnissen;

doordat het bestreden arrest beslist « dat hij die het ongeval veroorzaakt heeft verantwoordelijk is voor de schadelijke gevolgen van hetzelfde, zelfs indien deze zich enkel voorgedaan hebben ten gevolge van voorbeschiktheid, tenware de vroegere toestand van het slachtoffer reeds zelve de oorzaak van de schade is; dat het bestaan van het kwaad niet uitgemaakt is en dat het kwaad niet kan beschouwd worden als de oorzaak van de schade, indien het enkel, zoals in casu, evoluerende is; dat hij die de schade berokkend heeft in zulk geval het risico draagt van de persoonlijke ontvankelijkheid van het slachtoffer, om de reden dat het slachtoffer zich zonder de fout niet in de toestand zou bevonden hebben waarin het door de schade werd gebracht, en dat niets toelaat te zeggen dat, in strijd zelfs met de grondigst verantwoorde waarschijnlijkheden een wijziging in gunstige zin niet zou tot stand gekomen zijn »;

zulks terwijl de oorzaak « al datgene is wat maakt dat een zaak bestaat of geschiedt »; dat de pathologische voorbestemdheid van het slachtoffer of de evoluerende ziekte, door welke het aangetast is, dienvolgens klaarblijkelijk een oorzaak van het nadeel uitmaken wanneer hij die het ongeval veroorzaakt heeft de ziekelijke voorbestemdheid in werking gebracht heeft,

zulks terwijl, vermits de voorbestemdheid van het slachtoffer de werkende oorzaak van de schade is, waartoe het ongeval slechts de aanleiding is geweest, hij die hetzelfde veroorzaakt heeft niet voor volledig verantwoordelijk voor de schade kan gehouden worden;

Overwegende dat het arrest souverain vaststelt dat de schade — de krankzinnigheid van Lemaire Germaine —, waarvan verweerder het herstel eist, de ongeoorloofde daad tot oorzaak heeft waarvoor aanlegster dient in te staan;

Overwegende dat indien aangenomen werd, zoals de voorziening aanvoert, dat de pathologische voorbestemdheid tot krankzinnigheid van Lemaire Germaine — waarvan verweerder het herstel eist, de omstandigheid voor aanlegster de verplichting de schade te herstellen niet uitsloot;

Overwegende dat de rechter over de grond ongetwijfeld had dienen rekening te houden met dergelijke voorbestemdheid om de omvang te bepalen van het op aanlegster rustend herstel, indien het bewijs er van ware geleverd geweest, dat Lemaire Germaine om reden van deze voorbestemdheid en onafhankelijk van de ongeoorloofde daad waarvan zij het slachtoffer was, nadien noodzakelijk door krankzinnigheid had moeten worden getroffen;

Overwegende echter dat uit het arrest blijkt dat dit bewijs dat op aanlegster rustte niet geleverd geweest is;

Waaruit volgt dat de vaststellingen van het arrest wettelijk het dispositief rechtvaardigen en dat het middel niet kan aangenomen worden;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot de vergoeding van 150 fr. jegens verweerder q.q.

NOOT : Verg. o.a. De Page, t. II, nrs 956, 960, 961, 963, 964; Wolfsbergen, Onrechtmatige daad, Leiden, 1946, o.a. blz. 32; Dabin et Lagasse, Examen de jurisprudence (1939 à 1949), La Responsabilité délictuelle et quasi-délictuelle, Revue critique de Jurisprudence belge, 1949, nr 81.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 4 October 1951.

Voorzitter : M. Bail.

Raadsheer-Verslaggever : M. Smetyns.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

1. **Verbreking. — Het indienen ener aanvullende memorie als bedoeld in artikel 13 van de wet van 25 Februari 1925 mag niet de overlegging van nieuwe stukken in cassatie als enig doel hebben.**
2. **Verbeurdverklaring krachtens artikel 123 W.v.S. — Burgerlijke aansprakelijkheid van de vennootschap krachtens artikel 123 decies W.v.S. — Verhaalbaarheid op alle roerende en onroerende goederen der vennootschap.**

1. *De in artikel 13 van de wet van 25 Februari 1925 bedoelde aanvullende memorie heeft ten doel aan de eiser in verbreking toe te laten de feiten uiteen te zetten en de in het verzoekschrift of in de inleidende memorie vermelde middelen te ontwikkelen. De eiser in cassatie heeft het recht bij het indienen ener aanvullende memorie nieuwe stukken bij de bundel te voegen; het overleggen van die stukken mag echter niet de enige bedoeling van de eiser zijn, in welk geval de aanvullende memorie niet-ontvanke-*

lijk moet worden verklaard. Daar artikel 143 Rv. echter niet van toepassing is op de cassatieprocedure, is de omstandigheid, dat ten gevolge van de niet-ontvankelijkheid der memorie de daaraan gehechte besluiten in hoger beroep niet op regelmatige wijze in cassatie zijn overgelegd, zonder invloed op de ontvankelijkheid van de voorziening zelf.

2. Artikel 123 decies W.v.S., bepalend dat de vennootschappen burgerlijk aansprakelijk zijn voor de wegens strafbare feiten tegen de uitwendige veiligheid van de staat ten laste van hun organen of ondergeschikten uitgesproken veroordelingen tot schadevergoeding, geldboete, kosten, verbeurdverklaring, teruggave en geldelijke straffen hoegenaamd, kent aan de Staat een schuldvordering toe voor het bedrag van de aldus tegen de organen of ondergeschikten der vennootschap uitgesproken veroordelingen.

Deze schuldvordering van de Staat wordt beheerst door de artikelen 7 en 8 van de wet van 16 December 1851 en kan mitsdien op alle goederen van de schuldenares worden verhaald, zo onroerende als roerende, toekomstige als tegenwoordige.

N.V. Kortrijkse Kunstwerkstede Gebroeders De Coene t/ De Belgische Staat (Financiën) en Dienst van het Sequester.

Gelet op het bestreden arrest, door het Hof van Beroep te Gent op 5 Mei 1949 gewezen;

Over het middel van niet-ontvankelijkheid van de tweede memorie, afgeleid uit de omstandigheid dat die memorie geen uiteenzetting der feiten, noch de ontwikkeling van de cassatiemiddelen inhoudt en over de daaruit volgende niet-ontvankelijkheid van de voorziening zelve wegens onregelmatige overlegging van de voor het Hof van Beroep genomen besluiten;

Overwegende dat de aanvullende memorie, voorzien bij artikel 13 der wet van 25 Februari 1925, ten doel heeft de aanlegger in verbreking toe te laten een uiteenzetting der feiten te doen en de in het verzoekschrift of de inleidende memorie aangeduide middelen te ontwikkelen; dat, indien bij het indienen van een aanvullende memorie, de aanlegger het recht heeft nieuwe stukken bij het bundel te voegen, het neerleggen van die stukken nochtans niet, zoals in casu, de enige bedoeling van de aanlegster mag zijn;

Overwegende dat de tweede memorie derhalve niet-ontvankelijk moet worden verklaard, maar dat, vermits artikel 143 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikel 1 van het Koninklijk Besluit nr 224 van 24 December 1935) niet toepasselijk is op de procedure van verbreking, de omstandigheid dat, ten gevolge van de niet-ontvankelijkheid van die memorie, de eraan gehechte besluiten vóór het Hof van Beroep niet regelmatig in cassatie worden overgelegd, zonder invloed is op de ontvankelijkheid van de voorziening zelve;

Over het enige middel van verbreking: schending van de artikelen 42, 123 ter en 123 decies van het Strafwetboek, 12 van de Grondwet;

doordat het bestreden arrest beslist heeft dat eiseres in solidum gehouden is met hare beheerders de som van 393.455.000 fr. aan eerste verweerder te betalen, zijnde het bedrag der verbeurdverklaring, ten voordele van de Schatkist door het Krijgshof te laste gelegd van voormelde beheerders- en dat deze veroordeling zal mogen ten uitvoer gelegd worden op haar onroerende goederen, zo uit hun aard als door bestemming, alsook op haar toekomstige goederen, en eiseres veroordeeld heeft tot de kosten tegenover

tweede verweester, zulks terwijl de bij artikel 123 ter gestelde bijkomende straf, waarvoor de vennootschappen volgens artikel 123 decies burgerlijk aansprakelijk zijn, zo dikwijls het gaat over door hun organen of aangestelden gepleegde misdrijven, een verbeurdverklaring uitmaakt, die als dusdanig onroerende en toekomstige goederen niet tot voorwerp kan hebben;

Overwegende dat, wanneer artikel 123 decies van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat de vennootschappen burgerlijk aansprakelijk zijn voor de veroordelingen tot schadevergoeding, geld, boete, kosten, verbeurdverklaring, teruggave en geldelijke straffen, hoe ook genaamd, die wegens strafbare feiten tegen de uitwendige veiligheid van de Staat tegen hun organen of aangestelden werden uitgesproken, het niets anders doet dan aan de Staat een schuldvordering toe te kennen voor het bedrag der aldus tegen de organen of aangestelden van de vennootschap uitgesproken veroordelingen;

Overwegende dat die schuldvordering van de Staat beheerst wordt door artikelen 7 en 8 van de wet van 16 December 1851 en derhalve tot pand heeft al de goederen van de schuldenares, zo onroerende als roerende, zo toekomstige als tegenwoordige;

Dat het middel dienvolgens in rechte faalt;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening,

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot een enkele vergoeding van 150 fr. jegens de verweerders.

NOOT: Het bij bovenstaand cassatie-arrest bevestigd arrest van het Hof te Gent d.d. 5 Mei 1949 werd opgenomen in het R.W. 1948-1949, 1266; het bij laatstgenoemd arrest vernietigde vonnis van de Rechtbank te Kortrijk, d.d. 30 Januari 1948 in het R.W. 1947-1948, 993.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 12 December 1950.

Voorzitter: M. Vranckx.

Raadsheren: MM. Mast en Buch (Verslaggever).

1. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Exceptio obscuri libelli. — Aanduiding tegenpartij. — Minister van Verkeerswezen loco Regie der Luchtweegen.
2. Bevoegdheid. — Vaststelling weddeschalen.
3. Personeel openbare diensten. — Vaststelling van wedden. — Niet zuivere opportunitateitskwestie. — Verplichtend karakter der reglementaire bepalingen betreffende kader en bezoldiging.
4. Regie der Luchtweegen. — Personeel. — Bepalingen betreffende het Rijkspersoneel niet van ambtswege toepasselijk. — Wedden.
5. Rechtspleging. — Verzoek tot overlegging van administratieve dossiers. — Niet aanvaard daar zonder belang ter zake.

1. a) De exceptio obscuri libelli wordt niet aanvaard, wanneer het verzoek, zoals het toegelicht wordt door de bijlagen, een twijfel laat betreffende zijn voorwerp en wanneer de tegenpartij daaraan niet heeft getwijfeld, daar zij in haar memorie van antwoord het verzoek als annulatieberoep van een bepaalde beslissing beschouwt en haar verweer ten gronde voorlegt.

b) Gegronnd is de aanduiding van de Minister van

Verkeerswezen als tegenpartij bij een beroep tot nietigverklaring van de door hem gedane vaststelling van de bezoldiging van een lid van het personeel der Regie van Luchtwezen.

Deze Minister is immers de bevoegde overheid om dit personeel te benoemen en zijn bezoldiging vast te stellen. Daarbij is het ook de Minister van Verkeerswezen die de Regie beheert en ze vertegenwoordigt in alle rechtsvorderingen. (B. W. 20 Nov. 1946).

2. *Het ressorteert niet onder de bevoegdheid van de Raad van State weddeschalen vast te stellen, wel echter de beslissingen van de betrokken overheid nietig te verklaren, waar zij wederrechtelijk weigeren het wettelijk barema voor een beklede functie toe te staan.*

3. *De bewering als zou de toepassing van een barema gebeuren volgens een opportuniteitsbeoordeling is in strijd met het verplichtend karakter dat kleeft aan de reglementaire bepalingen die het kader en de bezoldigingen vaststellen.*

Niet ter zake dienend is de beschouwing dat in een bepaald geval de functie in verhouding tot haar werkelijk belang overschat werd door deze reglementaire bepalingen en dat de betrokken agent reeds voldoende betaald wordt.

4. *De besluiten die betrekking hebben op de functie van vertaler bij het Rijkspersoneel zijn niet van ambtswege van toepassing op het personeel der Regie der Luchtwezen.*

Immers de Regie geniet op grond der besluitwet van 20 November 1946, rechtspersoonlijkheid en haar personeel bezit zijn eigen statuut: het wordt niet gerangschikt onder de Staatsagenten, bedoeld bij het koninklijk besluit van 2 October 1937. Ook indien het orgaan kader en de weddeschalen van de Regie uitgewerkt werden op grond van de principes die het geldelijk statuut van het Rijkspersoneel regelen, kan zulks niet tot gevolg hebben dat iedere wijziging in de weddeschaal van het Rijkspersoneel van ambtswege toepasselijk is op het personeel der Regie.

5. *Het verzoek tot overlegging van bepaalde administratieve dossiers wordt niet weerhouden wanneer de daaruit te halen bewijzen niet van aard zouden zijn de oplossing van het geschil te beïnvloeden.*

Van den Broeck t/ Minister van Verkeerswezen.

De Raad van State,

.....
Gezien het verzoekschrift dd. 13 April 1950;

.....
Overwegende dat het verzoek, zoals het toegelicht wordt door de daarbij gevoegde bescheiden, strekt tot de nietigverklaring van de op 13 Februari 1950 aan verzoeker betekende beslissing van de Minister van Verkeerswezen dd. 7 Februari 1950, waarbij geweigerd wordt aan de functie van verzoeker de weddeschaal VB toe te kennen;

Overwegende dat verzoeker opsteller was bij het Bestuur der Posterijen wanneer hij, bij ministerieel besluit dd. 15 Juni 1948, op datum van 1 Augustus 1947 overgeplaatst werd naar en benoemd bij de Regie van Luchtwezen in de hoedanigheid van vertaler met de weddeschaal IV D; dat op 3 Januari 1949 verzoeker zich tot de tegenpartij richtte ten einde zijn barema te laten regelen; dat de secretaris-generaal van het ministerie van Verkeerswezen een gunstige oplossing voorstelde en dat de Minister zich daarmee akkoord verklaarde, doch de nodige beslissing niet

trof; dat de tegenpartij op 2 December 1949 een besluit houdende verhoging van jaarwedde trof, waarbij aan de graad van vertaler bij de Regie der Luchtwezen het barema IV D gehecht bleef; dat op 19 Januari 1950 deze administratie, bij mondelinge van de directeur-generaal Jansen, eens te meer aandrang bij de Minister opdat op de vraag van verzoeker zou ingegaan worden, «gelet op het feit dat het hier slechts een loutere formaliteit betreft en anderzijds dat de heer Van den Broeck aanspraak kan maken op het barema V B»; dat op 7 Februari 1950 de Minister weigerde het barema VB voor de functie van verzoeker toe te passen, daar «belanghebbende reeds voldoende betaald wordt voor de functie die hij uitoefent en deze functie reeds overschat werd in verhouding tot haar werkelijk belang, dat overeenstemt met dit van de klerk-vertaler van de Staatsbesturen»;

Overwegende dat de tegenpartij de exceptio obscuri libelli inroepst daar «het verzoek noch het voorwerp, noch de aard van de aanvraag aanduidt»;

Overwegende dat het verzoek, zoals het toegelicht wordt door de bijlagen, geen twijfel laat betreffende zijn voorwerp; dat overigens de tegenpartij hieromtrent niet getwijfeld heeft daat zij in haar memorie van antwoord het verzoek beschouwt als een «beroep tot nietigverklaring tegen de beslissing van de heer Minister dd. 7 Februari 1950» en haar verweer ten gronde voorlegt;

Overwegende dat de tegenpartij laat gelden dat het niet onder de bevoegdheid van de Raad van State ressorteert advies te verlenen of uitspraak te doen in de plaats van de Minister van Verkeerswezen, over de toekenning aan de verzoekende partij van een bepaald barema voor de beklede functie;

Overwegende dat de vraag van verzoeker niet een vraag om advies is, maar wel een vraag tot nietigverklaring; dat het niet onder de bevoegdheid van de Raad van State ressorteert weddeschalen vast te stellen, doch dat hij wel bevoegd is om de beslissingen van de betrokken overheid nietig te verklaren, waar zij wederrechtelijk weigeren het wettelijk barema voor een beklede functie toe te staan; dat de bewering van de tegenpartij, dat de toepassing van een barema gebeurt volgens een opportuniteitsbeoordeling, in strijd is met het verplichtend karakter dat kleeft aan de reglementaire bepalingen die het kader en de bezoldigingen vaststellen;

Overwegende dat de tegenpartij ten onrechte inroepst dat verzoeker de Minister van Verkeerswezen heeft aangeduid als tegenpartij in de plaats van de Regie van Luchtwezen;

Overwegende dat de bestreden beslissing uitgaat van de Minister van Verkeerswezen; dat deze de bevoegde overheid is om het personeel van de Regie te benoemen en zijn bezoldigingen te bepalen op grond van de besluitwet van 20 November 1946; dat de aanduiding van de Minister als tegenpartij des te meer gegrond is daar hij, luidens de artikelen 2 en 6 van de bovenvermelde besluitwet, de Regie beheert en ze vertegenwoordigt in alle rechtsvorderingen;

Overwegende, ten gronde, dat verzoeker, bij het indienen van zijn vraag om toekenning van het barema V B, het besluit van de Regent dd. 23 Augustus 1947 betreffende de bezoldigingen van het door de Staat bezoldigd personeel inroepst; dat de tegenpartij, om de vraag niet in te willigen, zich vergenoegt opportuniteitsredenen aan te halen; dat de toepassing van een barema op een functie niet afhankelijk kan gesteld worden van de beschouwing dat in een bepaald geval de functie in verhouding tot haar werkelijk belang overschat werd door de reglementaire bepalingen;

gen en dat de betrokken agent reeds voldoende betaald wordt;

Overwegende nochtans dat, luidens artikel 10 van de besluitwet van 20 November 1946, houdende op-richting van de Regie der Luchtwegen, de kaders en de bezoldigingschalen van het personeel der Regie der Luchtwegen door de Koning dienen goedgekeurd; dat de enkele bepaling, die de functie van vertaler bij de Regie der Luchtwegen bedoelt en het barema IV D aan deze functie hecht, het besluit van de Regent van 24 October 1947 is; dat dit besluit getroffen werd na dit van 23 Augustus 1947 betreffende de bezoldigingen van het Staatspersoneel, waarbij aan de vertalers de weddeschaal V B toegekend werd; dat daaruit volgt dat de bevoegde overheid, wanneer zij de weddeschaal voor vertaler bij de Regie der Luchtwegen vaststelde, deze functie niet heeft willen gelijkstellen met deze van vertaler bij het Rijkspersoneel;

Overwegende dat de door verzoeker ingeroepen besluiten, die betrekking hebben op de functie van vertaler bij het Rijkspersoneel, niet van ambtswege van toepassing zijn op het personeel der Regie der Luchtwegen; dat de Regie, op grond van de besluitwet van 20 November 1946, rechtspersoonlijkheid geniet en dat het personeel van de Regie zijn eigen statuut bezit op grond van artikel 9 van de organieke besluitwet; dat haar personeel niet gerangschikt wordt onder de Staatsagenten bedoeld bij het koninklijk besluit van 2 October 1937, waarop de door verzoeker ingeroepen bepalingen betrekking hebben; dat indien, zoals de tegenpartij het erkent, het organiek kader en de weddeschaal van de Regie der Luchtwegen uitgewerkt werden op grond van de principes die het geldelijk statuut van het Rijkspersoneel regelen, dit niet tot gevolg kan hebben dat iedere wijziging in de weddeschaal van het Rijkspersoneel van ambtswege toepasselijk is op het personeel der Regie;

Overwegende dat verzoeker de overlegging vraagt van drie administratieve dossiers tot staving van zijn eis; dat twee van deze dossiers betrekking hebben op ontwerpen van kaderbesluit en het derde op de noodzakelijkheid van een viertalige vertaler bij de Regie; dat, zelfs indien verzoeker het bewijs leverde van de belangrijkheid van zijn taak en de overtuiging van een voorganger van de huidige Minister dat de weddeschaal van vertaler diende gewijzigd, deze vaststellingen niet van de aard zouden zijn de wijzigingen van de weddeschalen van het Rijkspersoneel ambtshalve en zonder nieuwe beslissing van de bevoegde overheid op het personeel van de Regie toepasselijk te maken; dat het verzoek derhalve niet gegrond is;

Besluit :

Artikel 1. — Het verzoek is verworpen.

Artikel 2. — De betaling van het recht van 300 fr., wegens kosten, valt ten laste van de verzoeker.

Vlaamse Juristen,
abonneert U
op het
"Rechtskundig Weekblad"

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 3 Maart 1951.

Voorzitter : M. Vauthier (verslaggever).

Raadsheren : MM. De Bock en Stenuit.

Advocaat : Mr Gothot (Luik).

Rechtspersoon. — Verenigingen zonder winstgevend doel. — Substantiële formaliteiten tot verkrijging der rechtspersoonlijkheid. — Volledige identificatie van beheerders in de statuten. — Niet-ontvankelijkheid van het beroep tot nietigverklaring.

Om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen, moet een vereniging zonder winstgevend doel de substantiële formaliteiten naleven die onder meer voorgeschreven zijn bij artikel 3 van de wet van 27 Juni 1921.

Wanneer bij de publicatie der statuten in het Staatsblad, de bepalingen van dat artikel niet worden in acht genomen wat betreft de volledige aangifte van de namen, voornamen, beroep en woonplaats van de beheerders, is de vereniging geen rechtspersoon en is haar verzoek niet ontvankelijk.

Nationale Unie van de verenigingen van gediplomeerden in de handels- en economische wetenschappen der Universiteiten van België t/ Belgische Staat
(Minister van Openbaar Onderwijs).

De Raad van State,

Gezien het verzoekschrift van 4 Maart 1950, waarbij de vereniging zonder winstooiermerken «Nationale Unie van de verenigingen van gediplomeerden in de handels- en economische wetenschappen der universiteiten van België» een beroep tot nietigverklaring instelt tegen het besluit van de Regent van 5 December 1949, dat, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad de 5e Januari 1950, betreft het toekennen door de Rijksuniversiteit te Luik van de wetenschappelijke graden van licentiaat in de economische en financiële wetenschappen, van licentiaat in de economische en fiscale wetenschappen, van doctor in de economische wetenschappen en van de er mede in verband staande diploma's;

Overwegende dat, luidens artikel 3 van de wet van 27 Juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel rechtspersoonlijkheid wordt verleend, «de vereniging rechtspersoonlijkheid bezit vanaf de dag, waarop haar statuten, de namen, de voornamen, het beroep en de woonplaats van haar overeenkomstig de statuten aangewezen beheerders in de bijlagen van het Staatsblad zijn bekendgemaakt»;

dat de wet, wanneer zij aan de verenigingen zonder winstooiermerken de voordelen verbonden aan het verkrijgen van de rechtspersoonlijkheid heeft verleend, deze verkrijging afhankelijk heeft gemaakt van waarborgen van substantiële formaliteiten, die zij uitdrukkelijk heeft bepaald, dat de formaliteiten voorgeschreven bij artikel 3 van de wet van 27 Juni 1921 van substantiële aard zijn;

Overwegende dat de verzoekende partij, wanneer zij haar statuten in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 24 December 1949 onder nr 2827 heeft bekendgemaakt, de bepalingen van artikel 3 van de wet van 27 Juni 1921 niet heeft in acht genomen wat

betreft de volledige aangifte van de namen, voor-
namen, beroep en woonplaats van de beheerders; dat
zij geen rechtspersoon is; dat het verzoek niet ont-
vankelijk is,

Besluit :

Artikel 1. — Het verzoek wordt verworpen.

Artikel 2. — De kosten, bepaald op de som van
300 frank, zijn ten laste van de verzoekster.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer B. — 16 Juni 1951.

Voorzitter : M. Scheyvaerts.

Raadsheren : MM. Gilmet en Schilling.

Advocaat-Generaal : M. Stryckmans.

**Bewaargeving. — Opslag van transitogoederen in een
door de douane aangenomen particulier magazijn. —
Bepalingen van de vrijwillige bewaargeving toepas-
selijk. — Bewakingsplicht van de magazijnhouder,
die tot teruggave der opgeslagen goederen verplicht
is behoudens bewijs van overmacht. — Bevrijdings-
clausule op de keerzijde van het briefpapier van de
expediteur werkt niet tegen de verzender, indien niet
blijkt, dat deze die voorwaarde heeft aanvaard.**

*Goederen in transitoverkeer moeten tot op het tijdstip
hunner verzending naar het buitenland onder toe-
zicht van de Douane blijven. Goederen, die niet aan
invoerrechten, doch slechts aan de overdrachttaxe
onderworpen zijn, worden niet opgeslagen in het
Koninklijk Stapelhuis te Antwerpen, dat uitsluitend
onder toezicht van de Douanediens en het
Douanepersoneel staat, doch in particuliere maga-
zijnen, ingevolge artikel 224 van het algemeen
reglement van 7 Juli 1847 door de Douane aan-
genomen.*

*Het feit, dat de in deze particuliere magazijnen
opgeslagen goederen steeds onder toezicht der
Douane moeten blijven, neemt niet weg, dat er
vrijwillige bewaargeving is. Het toezicht van de
Douane wordt slechts om fiscale redenen uitge-
oefend; de bewaking van de in het magazijn op-
geslagen goederen moet echter door de exploitant
van het magazijn geschieden. Deze is tot teruggave
van de hem toevertrouwde goederen verplicht, tenzij
hij bewijst dat zulks hem ingevolge overmacht
onmogelijk is.*

*De expediteur kan zich niet beroepen op een
clausule, die tot strekking heeft zijn aansprakelijk-
heid op te heffen, vervat in de « Algemeene Condi-
tiën » van de « Union des Expéditeurs » op de keer-
zijde van zijn briefpapier overgedrukt, indien niet
blijkt, dat de verzender die voorwaarden heeft aan-
vaard. De expediteur kan dergelijke voorwaarden
geenszins aan zijn klanten opdringen door vermeld-
ing op zijn briefpapier.*

S. V. K. t/ N. V. S.

Gezien de stukken des gedings, onder meer de ge-
registreerde akten van beroep, op 6 en 9 December
1949 getekend, alsmede de uitgifte van het bestreden
vonnis, door de Rechtbank van Koophandel te Ant-
werpen op 6 Mei 1946 gewezen;

Overwegende dat zekere N.V. H. B., te Z., een partij
klederen aan zekere R. B., te C. (V.) verzond; dat de

goederen verzekerd werden door de N.V. A., te Z.,
oorspronkelijke eiseres, thans beroepene; dat de ver-
zending der goederen aan de N.V. G. P., oorspronke-
lijke verweerster, thans beroepster, toevertrouwd werd;
dat de N.V. G. P. de goederen in het magazijn St J.,
te A., door de S.V. K. uitgebaat, oorspronkelijke in
vrijwaring gedaagde verweerster, thans beroepster,
deed opslaan, dat de goederen in de nacht van 2 op
3 Februari 1947 bij middel van braak in voormeld
magazijn gestolen werden;

Overwegende dat de eerste rechter de N.V. G. P.
veroordeelde om aan de verzekeraar de N.V. A.
te betalen de waarde van de gestolen klederen, zijnde
2.435 Zwitserse frank, in Belgische munt naar de
hoogste koers op de dag der betaling om te zetten,
met afwijzing van de tegeneis van de N.V. G. P.,
strekken tot betaling van de door haar voorgeschoten
overdrachttaks;

dat, rechtdoende op de vordering in vrijwaring,
door de N.V. G. P. tegen de K. ingesteld, de eerste
rechter deze laatste veroordeelde om de N.V. G. P.
te vrijwaren voor de te haren laste uitgesproken
veroordelingen, tevens beslissende op de hoofdeis van
de N.V. G. P. tegen de K., dat de K. de tegenwaarde
in Belgische munt van Zwitserse 219,15 frank voor
overdrachttaks aan de N.V. G. P. verschuldigd was;

Overwegende dat de K. en de N.V. G. P. tegen het
vonnis in hoger beroep gekomen zijn en de beroepen
als verknocht zijnde behoren samen gevoegd en gelijk-
tijdig behandeld te worden;

Overwegende dat de verzekeraar, de N.V. A., een
kwijting overlegt, door de N.V. H. B., de verzekerde,
op 6 Juni 1947 getekend, waaruit blijkt dat 2.435
Zwitserse frank betaald werden en dat door die be-
taling, dewelke voldoening aan de verzekerde geeft,
alle rechten van de verzekerde tegen derden op de
verzekeraar overgaan (... « und gehen alle Rechte
» gegen dritte Personen auf die genannte Versiche-
» rungsgesellschaft über »);

Overwegende bovendien dat krachtens artikel 72
der Federale Wet van 2 April 1908 van het Zwitserse
Eedgenootschap aldus luidende :

« Les prétentions que l'ayant droit peut avoir contre
» des tiers en raison d'actes illicites passent à l'assu-
» reur jusqu'à concurrence de l'indemnité payée »;

de rechten van de verzekerde op de verzekeraar ter-
deze overgaan; dat deze regel van Zwitsers recht
overeenstemt met artikel 22 der Belgische wet van
11 Juni 1874 op de verzekeringen;

Overwegende dat uit dit alles volgt, dat de N.V.
A. de betaling der door haar aan de verzekerde uit-
gekeerde bedragen in rechte vermag te vorderen;

Overwegende voorts dat de feitelijke omstandig-
heden, die aanleiding tot de schade gegeven hebben,
thans ter sprake moeten komen;

Overwegende dat de goederen, daar zij in België
onder het transito-regime tot op het ogenblik van
hun inschepping naar Venezuela verkeerden, onder be-
stendig toezicht van de Douane moesten blijven; dat,
waar goederen voor betaling van invoerrechten niet
vatbaar zijn, doch slechts van de overdrachttaks, zij
bewaard worden niet in het Koninklijk Stapelhuis te
Antwerpen, hetwelke uitsluitend onder toezicht der
Douanediens en -personeel staat, doch in particu-
liere magazijnen, die bij toepassing van artikel 224
van het Algemeen Reglement van 7 Juli 1847 door de
Douane aangenomen worden, ten deze in het magazijn
Sint Jozef;

Overwegende dat de Kraannatie betoogt dat krach-
tens de voorschriften der Douane, elke toegang tot

zodanige magazijnen buiten de aanwezigheid der bedienden van de Douane onmogelijk is, daar de Douane in het bezit moet blijven van de sleutels van één der twee hangsloten, die aan de buitendeur bevestigd zijn; dat de bewaking der magazijnen hierdoor onmogelijk wordt, aangezien het aldus verboden is een bewaker in het magazijn te doen overnachten;

Overwegende dat de K. uit deze feitelijke omstandigheden de gevolgtrekking maakt dat de beginselen van het burgerlijk recht omtrent de vrijwillige bewaargeving ten deze niet toepasselijk zijn;

Overwegende hieromtrent, dat het feit dat de goederen steeds onder toezicht der Douane moeten blijven, geenszins het karakter van vrijwillige bewaargeving aan de verplichtingen, die op de K. rusten, opheffen; dat het toezicht der Douane slechts om fiscale redenen uitgeoefend wordt, doch de bewaking zelve der in het magazijn opgeslagen goederen steeds door de exploitant van het magazijn moet geschieden;

Overwegende dat de bewaarder slechts dan van zijn verplichting om de hem toevertrouwde goederen terug te geven zal bevrijd zijn, indien hij het bewijs levert dat zulks hem tengevolge van overmacht onmogelijk geworden is;

Overwegende nu ten deze, dat uit het verslag voor de Rechterlijke Politie bij het Parket te Antwerpen de 3e Februari 1947 opgemaakt, blijkt, dat de diefstal in de nacht van 2 op 3 Februari 1947 in de transitomagazijnen St J., L. D., te An. gepleegd werd, dat in dit verslag te lezen is :

« Het magazijn bestaat uit een ingang, afgesloten » van de straat door eene dubbele volwandige houten » poort, voorzien van twee zware hangsloten. Rechts » naast den ingang bevindt zich het bureel der Douane » en achter den ingang bevindt zich de stapelplaats » der goederen. De stapelplaats der goederen wordt » van den ingang afgescheiden door eene poort in lat- » werk, voorzien van een zwaar hangslot. De daders » hebben de hangsloten van de ingangspoort afgeno- » men; er vallen geen sporen van braak hierdoor ver- » wekt, te bemerken, en de hangsloten zijn niet meer » te vinden. Vervolgens zijn zij in den ingang gegaan » en hebben dan het hangslot van de poort in latwerk, » welke toegang geeft tot de stapelplaats, afgenomen. » Dit hangslot blijft eveneens onvindbaar.

» Uit de stapelplaats zijn verschillende zware balen, » grootendeels stoffen inhoudende, verdwenen. De lijst » der gestolen voorwerpen zal later door benadeelde » aan de politie der 11e wijk te Antwerpen over- » gemaakt worden. Benadeelde verklaart echter dat » het gestolene groot van omvang is, alsmede zwaar, » zoodat de daders vermoedelijk gebruik hebben ge- » maakt van een voertuig »;

Overwegende dat uit dit verhaal der feiten aldus blijkt, dat de diefstal gepleegd werd door personen, die van buiten het magazijn opereerden, waaruit volgt dat de bewaking van het magazijn door een bewaker, belast met de wacht buiten, op bijzonder doeltreffende wijze kon geschieden; dat het immers onmogelijk voorkomt, dat de dieven alsdan erin zouden geslaagd zijn de diefstal in de hoger uiteengezette omstandigheden te plegen;

Overwegende dat uit het verslag van inspecteur Raph. Van Aerde, der rechterlijke politie, van 27 Maart 1947 het volgende blijkt :

« Deze magazijnen, waar dikwijls voor millioenen » francs waarde aan stoffen en goederen worden op- » gestapeld, zijn enkel door middel van een hangslot » gesloten en worden verder niet bijzonder bewaakt, » welk feit aan alle dokwerkers, die er werken of die » er gewerkt hebben, bekend is. Ook dient te worden

» vermeld dat bij de naties meermalen van personeel » veranderd wordt en dat veel vreemde personen in » deze magazijnen in- en uitgaan »;

Dat aldus vaststaat, niet alleen dat geen bijzondere bewaking uitgeoefend werd, doch ook dat zulks algemeen bekend was;

Overwegende voorts, dat uit het verslag door de rechterlijke politie, op 26 December 1946 (nr. 18695) opgemaakt, blijkt dat diefstallen in het transitomagazijn St Jozef in dezelfde omstandigheden gepleegd werden in de nacht van 25 op 26 December 1946, in de nacht van 16 op 17 December 1946 en in de nacht van 20 op 21 November 1946;

Overwegende dat deze feitelijke omstandigheden de K. er toe hadden moeten nopen haar magazijn St Jozef streng te bewaken, bewaking die, zoals hoger uiteengezet, de diefstallen onmogelijk hadden gemaakt;

Dat, waar de stelling van de K. aldus aan de feitelijke gegevens getoetst werd, ten duidelijkste blijkt dat haar beroep op overmacht niet kan opgaan, doch dat integendeel vaststaat, dat zij op grove wijze aan haar verplichtingen te kort geschoten is en zij de gevolgen hiervan dan ook moet dragen;

Overwegende dat de N.V. G. P. te harer bevrijding de door de Union des Expéditeurs in October 1938 aangenomen algemene conditiën inroept, stellende dat deze voorwaarden op de keerzijde van al haar brieven gedrukt zijn;

Overwegende hieromtrent, dat uit niets gebleken is dat de verzender, de N.V. H. B., deze bijzondere voorwaarden, dewelke een grote weerslag op de vervoerovereenkomst moeten hebben, ooit zouden aanvaard hebben;

Dat ten andere de N.V. G. P. deze voorwaarden, door de loutere vermelding ervan op haar briefwisseling, geenszins aan haar cliënten vermag op te dringen;

Overwegend dat dit middel derhalve niet opgaat;

Overwegende voorts dat de eerste rechter de K. tot betaling veroordeelde van 219,25 Zwitserse frank voor invoerrechten en 70 Belgische frank voor bijkomende kosten, die de N.V. G. P. slechts ingevolge de diefstal heeft moeten betalen;

Dat echter thans gebleken is, dat slechts Belgische frank 1.228,50 voor overdrachttaks en 70 frank voor bijkomende kosten verschuldigd zijn; dat het vonnis waartegen hoger beroep, derhalve met deze enkele wijziging behoort bevestigd te worden;

Om deze redenen,

Het Hof,

na erover beraadslaagd te hebben;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, waarvan de bepalingen nagestreefd werden;

Rechtdoende op tegenspraak;

Alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Voegt de beroepen ingeschreven onder nummers 16465 en 17700 samen;

Verklaart de beroepen ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis met de enkele wijziging wat betreft de overdrachttaks en bijkomende kosten, dat de S.M. K. veroordeeld wordt aan de N.V. P., de P. G. P., te betalen niet 219,50 Zwitserse frank met 70 Belgische frank, doch 1.228,50 Belgische frank met 70 Belgische frank, te zamen 1.298,50 Belgische frank;

Veroordeelt de S.M. K. tot de kosten van hoger beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 27 Juni 1951.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : MM. van Wetter en Louveaux.

O. M. : M. Matthys, Subst. Procureur-Generaal.

Advocaten : Mrs Vandekerckhove en Beele.

Getuigen. — De opsomming van wrakingsgronden in artikel 283 R.W. is slechts enuntiatief. — Wraking van getuige na diens verhoor. — Geschift als bedoeld in artikel 282 Rv. — Als zodanig komt in aanmerking het proces-verbaal van het tegenverhoor.

De opsomming van wrakingsgronden in artikel 283 Rv. is slechts van aanwijzende aard, zodat het de rechter vrij staat met de vereiste omzichtigheid andere redenen van wraking in aanmerking te nemen.

Het proces-verbaal van het verhoor van andere getuigen in dezelfde zaak is een geschrift als bedoeld in artikel 282 Rv., dat de wraking ontvankelijk maakt. Geen enkele wettekst verbiedt een proces-verbaal van een tegenverhoor als geschreven bewijs in te roepen voor de wraking van een tijdens het verhoor gehoorde getuige.

Daartegen kan niet worden opgeworpen, dat bedoelde getuige dan over de redenen der wraking geen uitleg meer kan geven, vermits zulks het geval is voor alle na verhoor vastgestelde wrakingen. Juist daarom vereist de wet een schriftelijk bewijs.

B. t/ S.

Gelet op het hoger beroep;

I. Overwegende dat de wraking van de in het getuigenverhoor gehoorde getuige D... door appellant wordt gevorderd om reden dat de getuige V..., in het tegenverhoor, verklaart heeft : « Ik weet dat daags nadat D... in de zaak als getuige is opgetreden, zijn vrouw bij mij om een velo is gekomen om te gaan zien of haar man bij S... was. De vrouw heeft mij gezegd dat haar man bij S... geslapen had en dat hij in de namiddag weer weg was, zeggende : Hij zal zeker weer in de drank zitten »;

Overwegende dat de redenen om getuigen te wraken slechts enuntiatief in artikel 283 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering opgesomd zijn en het de rechter toegelaten is met de gepaste omzichtigheid andere redenen in aanmerking te nemen;

dat, waar artikel 282 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalt dat geen wraking kan worden voorgesteld, indien zij niet schriftelijk wordt gerechtvaardigd, algemeen wordt aangenomen, dat het proces-verbaal van het verhoor van andere getuigen, in dezelfde zaak, het vereiste rechtvaardigingsgeschrift oplevert, dat de wraking ontvankelijk maakt; dat geen wettekst verbiedt het proces-verbaal van een tegenverhoor als geschreven bewijs voor de wraking van een getuige in het verhoor in te roepen; dat men daartegen niet kan opwerpen, dat de bedoelde getuige dan over de redenen der wraking niet meer uitleg kan geven, vermits zulks het geval is voor alle wrakingen na verhoor en het juist daarom is, dat de wet in deze onderstelling een geschreven bewijs vereist;

Overwegende dat geïntimeerde uitdrukkelijk ontken slaping aan D... te hebben gegeven; dat de verklaring van V..., die daaromtrent geen persoonlijke vaststelling heeft gedaan en zich er toe beperkt die

gezegdens en veronderstellingen van de vrouw van D... te herhalen, niet volstaat als bewijs van de voorgestelde grond van wraking;

dat de wraking dus ontvankelijk, maar ongegrond is;

NOOT : Betreffende de strekking van artikel 283 Rv. verg. in dezelfde zin Hof Gent, 22 April 1868, Pas. 1868, II, 347.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 28 Mei 1951.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : MM. van Wetter en Belpaire.

O. M. : M. Matthys, Subst. Procureur-Generaal.

Echtscheiding. — Wedereis voor het eerst in hoger beroep. — Ontvankelijk krachtens artikel 262, lid 4, B.W.

Een voor het eerst in hoger beroep ingestelde wedereis tot echtscheiding is niet een verboden nieuwe eis in de zin van artikel 464 Rv., doch toegelaten krachtens de uitdrukkelijke bewoordingen van artikel 262, lid 4, B.W.

Mellaers t/ Pilate

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld;

dat een goede rechtsbedeling vergt dat de uitspraak over de gegrondheid er van wordt geschorst tot de hierna te bevelen getuigenverhoren zullen gehouden zijn;

dat immers de buitenechtelijke betrekkingen, toegeschreven aan de geïntimeerde en welke als bijzonderste grond tot echtscheiding tegen haar door de appellant worden ingeroepen, in nauw verband staan met het hierna omschreven feit 7;

Overwegende dat voor de eerste maal vóór het Hof de geïntimeerde onder de verkeerde benaming « tegenberoep » een wedereis tot echtscheiding instelt;

dat de nieuwigheid van die vordering, in de zin zoals bedoeld bij artikel 464 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, de ontvankelijkheid er van niet in de weg staat;

dat immers, naar luid van de uitdrukkelijke bewoordingen van artikel 262, lid 4, van het Burgerlijk Wetboek, in zaken van echtscheiding hangende vóór het Hof van Beroep, de « Tegenvorderingen kunnen worden ingesteld zonder te worden beschouwd als nieuwe eischen »;

Overwegende dat van de door de geïntimeerde tot staving van die wedereis gestelde feiten alleen de hierna omschreven ter zake dienend en afdoende zijn;

Overwegende dat de belangrijkste van de te bewijzen feiten zich zouden hebben voorgedaan in het arrondissement Dendermonde en het dus te vermoeden is dat de daaromtrent te horen getuigen te ver van Gent verwijderd zijn, zodat er aanleiding is tot toepassing van artikelen 255 en 1035 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Gehoord in openbare terechtzitting het eensluidend advies van substituut procureur-generaal Matthys;

Ontvangt het hoger beroep, zomede de tegenverdering van de geïntimeerde en, alvorens uitspraak te doen over hun beider gegrondheid, laat de geïntimeerde toe het bewijs te brengen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen van de volgende feiten: (.....)

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2de Kamer bis. — 11 April 1951.

Voorzitter: M. De Preter.

Rechters: MM. Jans en van Leckwyk.

Advocaten: Mrs Jacobson en Van den Bosch.

Onrechtmatige daad. — Liftongeval. — Geen aansprakelijkheid van de eigenaar van het gebouw op grond van de artikelen 1382 vv. B.W. — Onvoorzichtigheid van het slachtoffer.

De eigenaar van een gebouw, waarin iemand het slachtoffer geworden is van een liftongeval, is niet aansprakelijk, indien het defect aan de lift is veroorzaakt door een onbekende en niet door de eigenaar zelf, noch door een van diens ondergeschikten en evenmin een gebrek in de zin van het slot van het eerste lid van artikel 1384 B. W. aanwezig blijkt te zijn.

Alleen indien het defect aan hem, die de zaak onder zijn toezicht heeft, bekend mocht zijn geweest en hij niets zou ondernomen hebben om dat defect te verwijderen, zou hij aansprakelijk kunnen zijn krachtens artikel 1383 B. W.

Het slachtoffer heeft zijnerzijds niet de vereiste voorzichtigheid in acht genomen.

Popowski t/ Nationale Kas voor Bediendenpensioenen.

Aangezien eiser zich beroept op de artikelen 1382, 1383 en 1384 B. W. om van verweerster een schadevergoeding te vorderen, welke in het inleidend exploit op 494.605 frank geraamd werd, doch onder voorbehoud van vermeerderingen, thans in zittingsbesluiten opgevoerd tot 495.915 frank;

Overwegende namelijk dat eiser het slachtoffer werd van een ongeval, toen hij op 27 Augustus 1946 in het gebouw Consciencestraat 16 te Antwerpen een zakenbezoek bracht aan een bewoner der zesde verdieping.

Dat hij, op het schoonverdiep (zie noot, red.) gekomen, de lift wilde gebruiken en bij het openen van de deur van de liftkoker in de ledige ruimte trapt en twee meter diep neerstorte op de bodem van de liftkoker;

Overwegende dat een dubbel deskundig onderzoek, enerzijds gedaan door ingenieur J. Deckers ten verzoeken van de maatschappij, die de lift plaatste, en anderzijds door de heer G. Delauseye, ingenieur, aangesteld bij bevelschrift door de heer Voorzitter der Rechtbank te Antwerpen, zetelende in Kortgeding, uitgewezen heeft dat de veiligheidssluiting, welke op de vouwdeur van de liftkoker gelijkvloers aangebracht was, uit haar normale stand was gebracht door de aanwezigheid van een houten splinter, welke zich tussen de beugel en de onderkant van de rail, waaraan de toegangsvouwdeur gehecht is, gevestigd had;

Overwegende dat dezelfde deskundige gegevens ook uitgemaakt hebben, dat deze houten splinter op die plaats was terecht gekomen doordat een vroegere liftgebruiker in het opwaarts aanstoten van de rail,

dezelve aan de ene kant uit zijn voegen gerukt had en niets beter gevonden had dan de rail met geweld terug in zijn oorspronkelijke horizontale stand te brengen, zodat hij de houten omlijsting van de toegangsdeur op een diepte van 4 mm. en een breedte van 12 mm. ernstig schond en hierbij de houten splinter tussen de onderkant van de rail en de onderkant van de beugel joeg;

Overwegende dat, zo het de daad van een enkeling is, welke het nuttig effect van de zekerheidssluiting uitgeschakeld heeft, het ter zake nochtans niet bewezen is dat deze enkeling verweerster was of iemand in haar dienst, zodat ten deze artikel 1382 noch bij terugslag hiervan het eerste deel van het eerste lid van artikel 1384 B. W. hun toepassing kunnen vinden;

Dat evenmin, vermits de deskundige gegevens uitwijzen dat de liftinstallatie aan alle nodige voorzichtigheidsvereisten voldoet, langs die kant een fout op basis van artikel 1383 B. W. aan verweerster kan aangewreven worden;

Overwegende dat, waar in de zin van het slot van het eerste lid van artikel 1384 B. W. verweerster inderdaad bedoelde lift onder haar toezicht heeft, zij ook voor haar gebreken in te staan heeft, doch dat ter zake van geen gebrek in de hier bedoelde zin kan sprake zijn;

Dat inderdaad door de deskundige gegevens bewezen is, dat bedoelde veiligheidssluiting met geen enkel gebrek, hetzij in de constructie, hetzij ten gevolge van slijtage, behept was, en dat zij alleen haar rol niet volledig vervuld heeft, omdat een uitwendige en vreemde oorzaak, t.w. de daad van een derde, haar dit belet heeft;

Overwegende dat alleen, voor het geval een storende tussenkomst vanwege een derde of van een overmacht opleverend vreemd feit, ter kennis zou zijn van degene, die de zaak onder zijn hoede heeft, en hij daartegen niets zou ondernomen hebben ter verwijdering ervan, hij zou verantwoordelijk kunnen zijn krachtens artikel 1383 B. W.;

Overwegende nochtans dat ter zake de door een onbekende veroorzaakte stremming der zekerheidssluiting op generlei wijze aan verweerster bekend was en zij zich hiervan ook geen rekenschap heeft kunnen geven;

Dat aanlegger te vergeefs zou aanvoeren dat verweerster de kleine kwetsuur in de linkerbovenhoek der houten wandbekleding had moeten bemerken en onderzoeken, want dat alleen deze kwetsuur volgens de deskundige vaststelling niet kon in het oog vallen, maar dat zelfs, ware zij opgemerkt, haar invloed op een mogelijke storing in de zekerheidssluiting ontgaan kon aan de aandacht van een normaal zorgdragende persoon;

Dat aanlegger ook te vergeefs zou verwijzen naar het nadien geplaatste metalen stuk, dat de rail nu steviger in de houten wand houdt, want dat niet alleen deze bijkomende vestiging principieel niet vereist blijkt voor een personenlift, doch dat, zo men deze nog mocht overbelasten door het laden van meubelen en andere grote en stevige voorwerpen, deze stut nog geen beletsel zou vormen om bij een opwaarts aanstoten van de rail met deze uit zijn voegen gerukt te worden;

Overwegende dan ook dat op voet van de artikelen 1382, 1383 en 1384 B. W. geen verwijt kan gericht worden tot verweerster en er hier terloops mag op gewezen worden, dat het slachtoffer zelf een zware fout beging, niet alleen door verzuimd te hebben zich te vergewissen of de lift wel degelijk aanwezig was

op het hoogte van het « schoon verdiep », wat proef-ondervindelijk in het bereik van iedere gebouwbezoeker blijkt te liggen, maar bovendien door het uitoefenen van een tweemaal herhaalde heftige druk op een niet dadelijk gehoorzamende buitenvouwdeur;

Dat alleszins de gebruiker van een lift ook enige aandacht moet verlenen aan zijn in- en uitstappen, juist zoals iemand die een deur opent, zich dan vergewissen moet vooraleer hij verder stapt, van hetgeen zich achter die deur aan zijn zintuigen veropenbaart;

Dat ook af te leiden is uit de verklaringen van Nümann Gisèle, gezien onder het oogpunt van een electricien en in het licht der principes van de onderbroken stroomloop, dat het als een zekerheid mag aanvaard worden dat het slachtoffer, vooraleer het de noodlottige stap waagde, de vouwdeur van de verdieping niet met één handbeweging heeft opengeschoven, doch hierop een dubbel herhaalde zijdelings heftige drukking moet uitgeoefend hebben;

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak;

Alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Verklaart de eis ontvankelijk doch ongegrond;

Wijst hem af en veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT : Het woord « schoon verdiep » is blijkbaar een vertaling van « bel-étage », een Frans woord, dat in Frankrijk niet gebruikt wordt. In Nederland wordt met « bel-étage » bedoeld de verdieping (zoals bekend is het woord « verdieping » niet Nederlands), gelegen boven de begane grond of het souterrain. (Zie Van Dale's Nieuw Groot Woordenboek der Nederlandse Taal, blz. 200.) Voor « bel-étage » zou men misschien nog het beste spreken van tussenverdieping, indien men ten minste een Nederlandsklinkend woord wil gebruiken.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

9 Mei 1951.

Voorzitter : M. de Groote.

Rechters : MM. Devos en Tytgat.

Advocaten : Mrs De Riemaeker en Van Wetter.

1. Hoger beroep. — *Vonnis uitvoerbaar bij voorraad.* — *Devolutieve werking van het hoger beroep.*
2. Gebruik der talen. — *Nietigheid van een in een andere taal dan bij de wet voorgeschrevene, gesteld deskundigenverslag.*
3. Onrechtmatige daad. — *Factoren voor de berekening der schadevergoeding aan de rechthebbenden van de gedode persoon. — Volledig herstel. — Waardeverhoging van de arbeid. — Devaluatie.*
4. Bevrijdende verjaring. — *Stuiting gedurende de loop der procedure.*
5. Kosten van deskundigenonderzoek. — *Voor de helft ten laste van eisers wegens hun schuld aan de verdraging van dit onderzoek.*

1. *De devolutieve werking van het hoger beroep mag geen invloed hebben, waar de schorsende kracht van het hoger beroep is opgeheven doordat het bestreden vonnis uitvoerbaar is verklaard bij voorraad. Een tegenovergestelde oplossing zou ten gevolge hebben, dat de uitvoerbaarheidsverklaring bij voorraad een dode letter zou worden, daar de jurisdictie t.a.v. het geding dan ten gevolge van de de-*

volutieve werking van het hoger beroep toch zou overgaan op de instantie van hoger beroep.

De rechtbank (eerste instantie), die een in hoger beroep bestreden tussenvonnis (benoeming van deskundige) heeft gewezen, blijft dus bevoegd om van de grond der zaak kennis te nemen.

2. *Een in strijd met de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, in het Frans opgemaakt deskundigenverslag is nietig.*
3. *Het basisloon voor de berekening van de aan de rechthebbenden van het slachtoffer toekomende schadevergoeding is het loon, dat het slachtoffer ten tijde van het ongeval verdiende, niet zijn gemiddeld inkomen sinds het aangaan van zijn huwelijk.*

Wanneer man en vrouw tezamen een cafébedrijf hebben uitgeoefend, kan slechts een deel van de winsten van dit bedrijf voor de berekening van de vergoeding in aanmerking komen. Hij die de fout beging, waardoor de schade werd veroorzaakt, is verplicht die schade te « herstellen », d.w.z. volledig de waarde te vervangen van het gedeelte van het vermogen van de benadeelde, dat is vernietigd. Derhalve dient rekening gehouden te worden met de verhoging van de waarde van de arbeid, die na de oorlog is ingetreden (de rechtbank neemt daarvoor een coëfficiënt 3 aan).

Verder dient ook rekening te worden gehouden met na het ongeval krachtens de wet ontstane devaluaties.

4. *De verjaring der intresten wordt gestuit door de dagvaarding en blijft gestuit gedurende de gehele tijd der procedure.*
5. *Daar eisers schuld hebben aan de vertraging van het deskundig onderzoek, moeten zij de helft van de kosten ervan dragen.*

Molaert en van Droogenbroeck t/ Van der Paelt

Overwegende dat de eis van aanleggers er toe strekt het herstel te bekomen van de tengevolge van het overlijden van hun echtgenoot en vader, wijlen Charles Van Droogenbroeck, door hem geleden schade, welk overlijden door de schuld van verweerder werd veroorzaakt;

Gezien het vonnis dezer rechtbank, dd. 12 October 1939, waarbij, na bepaling van de overige schadevergoedingen een deskundige aangesteld werd met de daarbij vermelde en hier als herhaald beschouwde opdracht, ten einde het inkomen van het slachtoffer te kunnen vaststellen;

Gezien het vonnis dezer rechtbank, dd. 13 April 1945, waarbij een nieuwe deskundige aangesteld werd met dezelfde opdracht;

Gezien het door de aangestelde deskundige op 4 Mei 1950 neergelegde verslag;

Overwegende dat eiser Van Droogenbroeck Guillaume, meerderjarig geworden, verklaart het door eiseres, zijn moeder en wettige voogdes, bij exploit van 12 Mei 1938 ingeleid geding in eigen naam te hervatten;

Wat de ontvankelijkheid van de huidige procedure betreft :

Overwegende dat verweerder opwerpt, dat ten gevolge van het door hem op 31 Januari 1940 tegen het vonnis van 18 October 1939 ingestelde hoger beroep de rechtbank niet verder van het huidige geding zou mogen kennismemen;

Dat hij meer bepaald in termen van pleidooi de schorsende kracht en het devolutief uitwerkkel van het hoger beroep ingeroepen heeft;

Overwegende dat bedoeld vonnis ten dele een eindvonnis en ten dele een tussenvonnis is.

Dat het uitvoerbaar werd verklaard bij voorraad niettegenstaande hogere voorziening;

Overwegende dat ontegensprekelijk deze laatste beslissing de schorsende kracht van hoger beroep opheft;

Overwegende dat het devolutief uitwetsel van het hoger beroep geen invloed mag hebben, waar de schorsende kracht van het hoger beroep opgeheven is;

Overwegende inderdaad dat een tegenovergestelde oplossing ten gevolge zou hebben, dat het uitvoerbaar verklaren van een vonnis niettegenstaande alle hogere voorziening, dode letter zou worden, vermits de jurisdictie ten aanzien van het geding tengevolge van het devolutief uitwetsel van het hoger beroep toch zou overgaan op de beroepsinstantie (zie hieromtrent Luik, 9 Augustus 1862, Pas. 63, blz. 130; Brussel 22 December 1825, Pas. 1825, blz. 543; Handelsrechtbank Oostende, 1 Februari 1894, Jur. Port Ostende, blz. 40 vermeld in Pandectes belges, Vis. Appel civil nr 797 tot 800 en Jugement interlocutoire en matière nr 369 en 370);

Overwegende dat deze principes evengoed voor een definitief als voor een tussenvonnis gelden;

Overwegende diensgevolge dat de rechtbank nog steeds regelmatig van de grond der zaak kennis kan blijven nemen (Brussel, 22 December 1825 voormeld);

Overwegende derhalve dat de huidige procedure ontvankelijk is;

Overwegende dat eiseres terecht opwerpt dat het in de Franse taal opgemaakt en neergelegd deskundig verslag, ingevolge artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935 over het gebruik der talen, nietig dient te worden verklaard;

Ten gronde :

Overwegende dat de enige betwisting, waarover de rechtbank thans te beslissen heeft, het bepalen is van de aan eisers toekomende vergoeding voor de materiële schade ten gevolge van het verlies van het door het slachtoffer, dank zij zijn bedrijvigheid gemaakte inkomen;

Wat het beroepsinkomen (basisloon) van het slachtoffer betreft :

Overwegende dat vaststaat dat het slachtoffer geen enkele, zelfs niet een begin van boekhouding schijnt te hebben gehad;

Overwegende dat de rechtbank in de door de deskundige en de partijen verzamelde gegevens over al de elementen beschikt ter bepaling van dit beroepsinkomen;

Dat een nieuw deskundig onderzoek derhalve volstrekt overbodig is;

Overwegende dat het basisloon, dat dient te worden bepaald, het loon is dat het slachtoffer ten tijde van het ongeval verdiende en niet, zoals eisers beweren, het gemiddeld inkomen sedert het in 1922 aangegane huwelijk van het slachtoffer;

Overwegende dat ten tijde van het ongeval het slachtoffer aannemer was van schrijnwerken en caféhouder;

Overwegende dat eisers niet bewijzen dat het slachtoffer op dat ogenblik nog bakstenen bakte of verkocht;

Overwegende dat eiseres ontegensprekelijk mede-uitbaatster was van de herberg, zodat slechts een deel van de winsten van dit bedrijf in aanmerking mag genomen worden;

Overwegende dat rekening dient te worden gehouden met de waarde van het werk, door het slachtoffer verricht als eigeo aannemer in de afwerking van zijn eigendom te Denderleeuw en de opbouw van zijn ander huis te Erembodegem;

Overwegende dat men nochtans klaarblijkelijk geen

rekening mag houden met de pachten of andere inkomsten van dezelfde aard, die geen inkomen zijn van de arbeid van het slachtoffer;

Overwegende dat, rekening houdend met deze gegevens en met de afwezigheid van alle boekhouding, die het bepalen van een meer nauwkeurig cijfer zou toelaten, het basisloon van het slachtoffer op het ogenblik van zijn overlijden ex aequo et bono dient te worden bepaald op 15.000 frank per jaar;

Wat de berekening der schadevergoeding betreft :

Overwegende dat het nuttig is er aan te herinneren dat wie de fout bedreven heeft, die oorzaak was van de schade, verplicht is, zoals artikel 1382 B.W. het bepaalt, de schade te « herstellen » dit wil zeggen in het vermogen van wie de schade geleden heeft de waarde te herstellen die door het aantasten van diens recht vernietigd werd (Verbr. 26 Februari 1931, P. 31-1-94);

Dat het bedrag van de schade zodanig bepaald moet worden, dat zij « hersteld » zal worden, met andere woorden, zo dat de verschuldigde waarde volledig hersteld wordt (ibid);

Overwegende derhalve dat onderzocht dient te worden of het bepalen van een schadevergoeding, berekend volgens het basisloon van de jaren 1935-36-37 de door eisers geleden schade zou herstellen;

Overwegende dat ontegensprekelijk de geldelijke waarde van de arbeid na de oorlog 1940-1945 merklijk verhoogd is;

Overwegende dat de rechtbank met deze verhoging rekening moet houden om de geldelijke waarde te bepalen van de arbeid, die het slachtoffer vanaf midden 1945 zou verricht hebben;

Overwegende dat als coëfficiënt van waardeverhoging van de arbeid een gemiddelde dient te worden genomen tussen de coëfficiënten van verhoging van de wedden van ambtenaren, bedienden en werklieden; dat aldus dit coëfficiënt op 3 mag geraamd worden;

Overwegende dat men aldus aannemen moet dat vanaf midden 1945 de bedrijvigheid van het slachtoffer haar een inkomen zou verzekerd hebben, dat 3 maal hoger is dan het basisloon van 1937 zijnde $15.000 \text{ fr} \times 3$ of 45.000 frank;

Overwegende dat om het kapitaal te bepalen, dat het verlies vertegenwoordigt van de bedrijvigheid van het slachtoffer, partijen akkoord gaan over een kapitalisatierente van 4,5 %;

Overwegende dat het slachtoffer bij het ongeval 53 jaar oud was, en dat aangenomen kan worden, dat hij nog 17 jaar, d.i. tot op de leeftijd van 70 jaar tegen betaling had kunnen werken;

Overwegende, dat gezien zijn stand en familielast, het slachtoffer $\frac{1}{2}$ van zijn eigen inkomen aan eigen onderhoud besteedde;

Overwegende dat eerst het kapitaal dient te worden bepaald dat uitbetaald moet worden om als vervanging te dienen voor het verlies van de werkkracht van het slachtoffer van Juni 1937 tot midden 1945;

Overwegende dat dit kapitaal $15000 \times 6,5959 = 98.938,50$ frank beloopt;

Overwegende dat hiervan $\frac{1}{2}$ DIENT te worden afgetrokken voor het eigen onderhoud van het slachtoffer, zodat als vergoeding aan eisers uit te betalen de som overblijft van $98.938,50 - 32.979,50 = 65.959 \text{ fr.}$;

Overwegende dat het kapitaal, dat uitbetaald moet worden om als vervanging te dienen voor het verlies van de werkkracht van het slachtoffer vanaf midden 1945 gedurende de 9 overblijvende arbeidsjaren beloopt $45.000 \times 7,2688 = 327.096$ frank, waarvan $\frac{1}{2}$ dient te worden afgetrokken voor het eigen onderhoud van het slachtoffer, zodat als vergoeding aan eisers uit

te betalen overblijft de som van 327.096 — 109.032 = 218.064 frank;

Overwegende dat de schade tot midden 1945 berekend werd alsof zij op het ogenblik van het ongeval uitbetaald moest worden;

Overwegende dat om de waarde te bepalen van deze schade op de datum van het huidige vonnis, rekening dient te worden gehouden met de intussen bij de wet ingevoerde verandering van de geldeenheid (Verbr. 24 November 1949, JT. 1950, blz. 55 en de studie van Professor de Harven in Rev. Crit. jur. Belge 1951, blz. 12, evenals die van Professor Piret in J.T. 1950, blz. 49);

Dat deze verandering van de geldeenheid aan de rechtbank het recht geeft in zekere mate de som, op dewelke het nadeel op 7 Juni 1937 geraamd werd, te verhogen (ibid);

Overwegende dat diensgevolge het eerste kapitaal vermenigvuldigd moet worden met het door eisers zelf voorgestelde coëfficiënt van 2,75 zodat dit kapitaal zal belopen $65.959 \times 2,75 = 181.387,25$ frank;

Overwegende dat verweerder opmerkt dat eisers op abnormale wijze het werk van de deskundige en de procedure vertraagd hebben, zodat slechts tengevolge hiervan aanzienlijke bedragen zouden dienen te worden uitbetaald;

Overwegende dat verweerder nochtans geen enkel der middelen gebruikt heeft, hem door de wet gegeven om de rechtspleging te bespoedigen of ten einde te brengen;

dat hij dan ook over de traagheid van deze procedure niet hoeft te klagen;

Overwegende dat verweerder verder de verjaring inroept van de vergoedende interesten, die sedert de datum van het overlijden van het slachtoffer gevorderd worden, omdat er geen akte van procedure verricht werd tussen 12 April 1945 en de op 20 November 1950 betekende besluiten, zodat meer dan 5 jaar tussen beide verlopen zijn;

Overwegende dat ontegensprekelijk de procedure ingesteld werd binnen de 5 jaar na het ongeval; dat zij sedertdien steeds hangend is gebleven;

Overwegende dat de verjaring der interesten gestuit wordt door de dagvaarding; dat zij verder gestuit blijft gedurende de gehele tijd der procedure (De Page VII-II nr 1211 en 1323, blz. 1175 en noten 5 en 6);

Overwegende derhalve dat er geen verjaring der interesten ingetreden is;

Overwegende nochtans dat de vergoedende interesten sedert de datum van het ongeval slechts verschuldigd zijn op het eerste kapitaal, dat in principe op deze datum had dienen uitbetaald te worden, zijnde dus op de som van 181.387,35 frank;

Overwegende dat de vergoedende interesten op het kapitaal berekend vanaf midden 1945, zijnde 218.064 frank, slechts verschuldigd zijn vanaf de datum, waarop dit kapitaal had dienen uitbetaald te worden, d.i. 1 Juli 1945;

Overwegende dat eisers zelf door hun nalatigheid in zekere mate verantwoordelijk zijn voor de lange duur van het deskundig onderzoek en de vele ontwikkelingen ervan; dat het dan ook billijk voorkomt dat zij de helft van deze kosten dragen;

Om deze redenen,

De Rechtbank, recht doende op tegenspraak, alle andere besluiten van de hand wijzende als onontvankelijk, minstens ongegrond, verklaart de vordering van eisers onvankelijk en gedeeltelijk gegrond; verwijst diensvolgens verweerder tot de betaling aan eisers pro rata van hun erfdeel en van hun rechten in de nalatenschap van de decujus, van de sommen van

218.064 + 181.387,25 = 399.451,25 frank, met de vergoedende interesten over 181.387,25 fr. sedert de datum van het ongeval, zijnde 7 Juni 1937, en over 218.064 fr. sedert 1 Juli 1945, en verder met de rechterlijke interesten; verwijst eisers en verweerder ieder in een helft van de kosten van het deskundig onderzoek; verwijst verweerder in al de andere kosten van het geding; verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorbaat, niettegenstaande alle hogere voorziening en zonder borgstelling, behalve wat de kosten betreft.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

Kortgeding. — 27 September 1951.

Voorzitter : M. De Necker.

Kortgeding. — Voorzitter bevoegd tot voorlopige schorsing van de tenuitvoerlegging van vonnissen, zelfs wanneer deze bij voorraad uitvoerbaar zijn verklaard.

De voorzitter van de burgerlijke rechtbank is bevoegd voorlopig de tenuitvoerlegging van een vonnis of een authentieke akte te schorsen. Krachtens art. 11 van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid beslist de voorzitter in kortgeding voorlopig over alle gevallen, die hij van onverwijlde spoed acht, mits zij onder de bevoegdheid vallen van de burgerlijke rechtbanken of van de burgerlijke scheidsrechters en niet bij een bijzondere wetsbepaling aan de rechtsmacht in kortgeding onttrokken zijn.

Art. 806 Rv. voorziet uitdrukkelijk het geval van moeilijkheden t.a.v. de tenuitvoerlegging van een vonnis of van een andere executoriale titel en geen enkele wetsbepaling doet afbreuk aan de werking van dat artikel.

Zo de rechter in kortgeding geen nadeel mag toebrengen aan de zaak ten principale, belet zulks niet, dat hij kennis neemt van de middelen ten gronde om, zonder uitspraak te doen over het bodemgeschil, zich te vergewissen of deze middelen al dan niet ernstig lijken en dusdoende de titels te waardeeren.

De voorzitter in kortgeding is bevoegd de tenuitvoerlegging te schorsen zelfs van bij voorraad uitvoerbaar verklaarde vonnissen.

Van Lauwe t/ N.V. van Mierlo-Proost en Duprez.

Overwegende dat partij Duprez noch in persoon is verschenen noch pleitbezorger heeft gesteld; dat hij dus verstek heeft laten gaan;

Overwegende dat de eis strekt tot het horen zegen voor recht, dat met de uitvoering van het vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Kortrijk in datum 30 Juni 1951 zal dienen gewacht te worden nadat de eindbeslissing zal zijn gevallen op de door eiser tegen Albert van Lauwe bij het Parket ingediende klacht en gebeurlijk tot na uitspraak door het Hof van Beroep over voormeld vonnis;

Overwegende inderdaad dat eiser aanvoert :

1) dat de dagvaarding hem niet bereikt heeft en hij niet verschenen is ter zitting; dat wel te goeder trouw Mr Staessens voor hem verschenen is, daar hij in het bezit der dagvaarding werd gesteld door zijn vader, Albert Van Lauwe, dewelke — buiten weten van eiser — gecontracteerd had met eerste verweerster

en misbruik gemaakt had van eiser's inschrijving in het Handelsregister onder de naam «Valaplast»;

2) dat hij beroep heeft ingesteld tegen bedoeld vonnis;

Overwegende dat eerste verweerster de onbevoegdheid van de Rechter in Kortgeding tegenwerpt om de schorsing te bevelen van de uitvoering van een uitvoerbaar vonnis;

Dat zij ten gronde opmerkt dat eiser regelmatig werd gedagvaard aan zijn woonplaats, regelmatig vertegenwoordigd werd en de betekening van het vonnis regelmatig aan hem is geschied;

1. Aangaande de bevoegdheid :

Overwegende dat eerste verweerster de stelling verdedigt als zou de Voorzitter der Rechtbank, zetelende in Kortgeding, onbevoegd zijn om kennis te nemen van een vordering tot schorsing van de uitvoering van een vonnis, uitvoerbaar verklaard niettegenstaande de aanwending van enig rechtsmiddel;

Overwegende dat deze stelling te algemeen is en niet kan worden gehuldigd;

Overwegende dat krachtens art. 14 der wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid de Rechtbanken van Koophandel geen kennis mogen nemen van de uitvoering van hun vonnissen;

Overwegende dat de Rechtbank van eerste aanleg daartoe bevoegd is;

Overwegende dat vóór de Burgerlijke Rechtbank van eerste aanleg bij hoofdvordering ten gronde kan worden gedagvaard tot nietigheid van de uitvoering van een vonnis;

Overwegende dat de President van deze rechtsmacht dus het recht bezit, voorlopig, de uitvoering van een vonnis of authentieke akte te schorsen (Van Lennep, Kortgeding, bl. 608) en zulk geding in zijn bevoegdheid valt;

Overwegende dat krachtens art. 11 der wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid, gewijzigd en aangevuld door de wet van 26 December 1891, de Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg bij wijze van Kortgeding op voorlopige wijze nopens gelijk welke gevallen beslist, waaraan hij een karakter van onverwijlde spoed toekent en die in de bevoegdheid vallen van de burgerlijke Rechtbanken van eerste aanleg of van burgerlijke scheidsrechters, in zover zij aan het Kortgeding niet onttrokken zijn door enige bijzondere wettelijke bepaling;

Overwegende dat art. 806 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering onder de betiteling «De Kortgedingen» uitdrukkelijk het geval voorziet van moeilijkheden, gerezen ter gelegenheid of aangaande de uitvoering van een uitvoerbare titel of vonnis, en dat aan de draagkracht van dit artikel door geen enkele wetsbepaling afbreuk wordt gedaan (Van Lennep, Kortgeding, bl. 189);

Overwegende dat geschillen, aangaande de uitvoering van gerechtelijke akten of uitvoerbare notariële akten, aanleiding kunnen geven tot voorziening bij de Rechter in Kortgeding om tweërlei redenen;

Dat immers de vordering tot schorsing kan steunen ofwel op een inwendig feit, afhankelijk en onafscheidbaar van de titel, ofwel van een uitwendig feit, onafhankelijk van de titel;

Dat in beide gevallen de Rechter in Kortgeding de voorlopige schorsing der uitvoering van de titel bevelen mag (Moreau, Juridiction des Référés, bl. 84 en volg.);

Overwegende dat men te vergeefs zou tegenwerpen dat daardoor de President in Kortgeding noodzakelijk

de grond van de zaak moet aanraken, daar hij over de waarde van de uitvoerbare titel zal moeten uitspraak doen, hetzij deze aangetast is door een inwendig gebrek, hetzij zijn kracht ontzenuwd wordt door uitwendige omstandigheden;

Overwegende dat, indien de Rechter in Kortgeding geen nadeel mag toebrengen aan de zaak ten principale, dit geenszins belet dat hij kennis neme van de middelen ten gronde, om — zonder zich over de grond uit te spreken — zich te vergewissen of deze middelen al dan niet ernstig voorkomen en dusdoende titels waardere (Moreau, Jurid. des Référés, bl. 27 en volg.; R. P. D. B. t. XI v° Référés, bl. 139; Bertin, Ordonnances sur requête et Référés, n° 162 en volg.; Van Lennep, Kortgeding, bl. 152; Verbr. 6 Febr. 1930; Pas. 1930, I, 87; Beroep Luik, 8 Juli 1931; Pas. 1933, II, 9);

Overwegende dat de President in Kortgeding zelfs de uitvoering mag schorsen van een bij voorraad uitvoerbaar verklaard vonnis;

Dat art. 806 Wb. B. Rv. zulke uitzondering niet inhoudt;

Overwegende dat ook niet kan tegengeworpen worden dat de Rechter in Kortgeding in dit geval gebonden is door de tekst van de uitvoerbare titel, indien juist de waarde zelf van de titel bestreden wordt;

Dat in zulke uitzonderlijke gevallen de schorsing wel mag bevolen worden (Beroep Gent, 23 Maart 1949; R. W. 1949-50, kol. 796);

(het overige zonder belang).

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 31 Mei 1951.

Voorzitter : M. De Smet.

Rechters : MM. Loicq en Aelterman.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Delhaize en Milleville.

1. **Vennootschap.** — Geen beroep op bestaan ener feitelijke vennootschap tegenover derden. — Het woord «firma» kan zowel op een fysiek persoon als op een rechtspersoon slaan.
2. **Koop en verkoop.** — Beding van verhoging van het factuurbedrag met 20 % wegens proceskosten «van rechtswege en zonder enige verwittiging». — Ingebrekestelling niet vereist. — Verhoging niet verschuldigd, indien de schuldenaar tot respijttermijnen blijkt gerechtigd te zijn. — Geen verhoging van de interesten. — Geen veroordeling in de werkelijke gerechtskosten naast die tot betaling van het overeengekomen vaste percentage.

1. *Hij die vennoot ener feitelijke vennootschap beweert te zijn, kan zich op het bestaan der vennootschap niet beroepen tegenover derden (artikel 11, wet op de vennootschappen).*

Het gehandeld hebben onder de benaming «Firma X» bewijst niet, dat namens een vennootschap is gehandeld, daar het woord «firma» geenszins het bestaan ener vennootschap impliceert en evengoed kan gebruikt worden voor een fysiek persoon. Hij, die in eigen naam gehandeld heeft, wordt gebonden.

2. *Beding : «Indien een reclamatie ingediend moet worden voor gelijk welke rechtbank, zullen de facturen met 20 % verhoogd worden, dit van rechtswege en zonder enige verwittiging (sans mise en demeure préalable, volgens de Franse tekst).*

Voor de opeisbaarheid van de bedoelde 20 % verhoging is een ingebrekestelling niet vereist.

De schuldeiser zou die 20 % niet kunnen vorderen, indien de schuldenaar tot respijttermijnen gerechtigd mocht zijn, daar in die veronderstelling zou blijken, dat de schuldeiser alvorens te dagvaarden, vrijwillig betaling in termijnen had moeten toestaan.

Daar strafbedingen beperkend moeten worden uitgelegd, bestaat er geen aanleiding om de verhoging ook te berekenen over de interesten.

Nu partijen vooraf de eventuele inningskosten op een vast percentage van 20 % hebben geschat, is de schuldeiser niet gerechtigd daarenboven de werkelijke gerechtskosten te vorderen; deze blijven voor zijn rekening.

X. t/ Temmerman.

Overwegende dat de vordering in hoofddorde strekt tot de betaling van waren geleverd enerzijds voor een bedrag van 3.761,80 frank volgens factuur van 31 Oct. 1949, en anderzijds voor bedrag van 2.989,90 frank volgens factuur van 28 Febr. 1950;

Wat betreft de ontvankelijkheid:

Overwegende dat verweerder beweert — doch ten onrechte — dat deze bedragen verschuldigd zijn niet door hem, doch ofwel door de feitelijke vennootschap die ten tijde van de bestelling tussen hem en zijn broeder bestond ofwel door ieder vennoot voor de helft;

Overwegende dat tussen verweerder en zijn broeder geen regelmatige vennootschap met rechtspersoonlijkheid heeft bestaan, zodat eiser alleen en niet verweerder gerechtigd is; bij fictie, wel of niet gewag te maken van het bestaan van een rechtspersoon (artikel 11 samengeordende wetten op de vennootschappen);

Overwegende dat eiser beweert alleen met verweerder, Gabriël Temmerman, gehandeld te hebben en dat verweerder zijnerzijds in gebreke blijft te bewijzen dat hij de waar anders dan op eigen naam zou besteld hebben;

dat zulk bewijs niet volgt uit het feit, dat eiser zich tot verweerder heeft gewend onder de benaming « firma » G. Temmerman;

dat het woord « firma » inderdaad geenszins het bestaan impliceert van een vennootschap en evengoed toepasselijk is op de fysieke personen (Fredericq, Principes de Droit commercial, deel I, nr 715, nota 2);

Overwegende dat de wil van eiser om met de twee broeders te handelen evenmin kan worden afgeleid uit de kennis, welke eiser kon hebben, dat zij in feite vennoten waren, wanneer zoals in onderhavig geval een enkel vennoot in eigen naam gehandeld heeft (Fredericq, loc. cit., nr 1178);

Overwegende dat verweerder alleen derhalve jegens eiser gehouden is de litigieuze som te betalen;

Ten gronde:

Overwegende dat verweerder in gebreke werd gesteld bij schrijven van eiser dd. 5 October 1950 en dat hij zelf op 10 October bekende de « verwijsrente » te moeten betalen;

dat de vordering van de overeengekomen interesten tegen 6 ten honderd aldus gegrond voorkomt wat betreft de sedert 5 October 1950 vervallen interesten;

Overwegende dat eiser van verweerder ook de betaling vordert van 1.400 frank krachtens een beding der factuur, luidende als volgt: « Indien een reclama » tie ingediend moet worden voor gelijk welke recht » bank, zullen de facturen met 20 % verhoogd worden, » dit van rechtswege en zonder enige verwittiging

» (sans mise en demeure préalable, volgens de Franse » tekst), om de inningskosten te dekken »;

Overwegende dat verweerder ten onrechte beweert dat bedoeld beding een speciale in gebrekestelling zou vereisen om toegepast te kunnen worden, waar het integendeel voorziet dat geen in morastelling nodig zal zijn;

Overwegende dat verweerder niet betwist noch dat voormeld beding geldig is, noch dat hij er kennis van had vooraleer de waren te bestellen;

Overwegende dat het litigieuze strafbeding niet zou dienen toegepast te worden, indien verweerder gerechtigd mocht zijn termijnen van respijt te bekomen, vermits in die veronderstelling zou blijken dat eiser dezelfde termijnen vrijwillig had dienen toe te staan vooraleer verweerder te dagvaarden;

doch dat er juist in onderhavig geval geen aanleiding bestaat tot het toekennen van nieuwe termijnen, daar verweerder reeds voor de eerste factuur anderhalf jaar en voor de tweede factuur meer dan een jaar tijd heeft gehad om het verschuldigde in termijnen te kwijten;

dat verweerder weliswaar gewag maakt van tussen zijn broeder en hem gerezen moeilijkheden, doch zonder deze te bewijzen noch zelfs nader te noemen;

dat verweerder verklaart dat hij 1.000 frank per maand vanaf September 1951 zou kunnen betalen zonder uit te leggen waarom hij voordien niets in mindering kan betalen;

Overwegende dat, waar het beding luidt dat de « facturen » met 20 % zullen verhoogd worden en waar de strafbedingen van enge interpretatie zijn, er geen reden bestaat om de verhoging te berekenen op de interesten boven de hoofdsom;

dat de door verweerder te betalen som aldus slechts 1.350 frank bedraagt in stede van 1.400 frank;

Overwegende dat partijen bij het strafbeding forfaitair op voormeld bedrag de inningskosten hebben geschat in geval van reclamatie vóór de Rechtbank;

Overwegende dat verweerder niet tegelijkertijd het werkelijke en het forfaitaire bedrag van de gerechtelijke onkosten mag eisen (artikel 1226 B. W.) en derhalve zelf de werkelijke onkosten zal dienen te dragen, waar hem het forfaitaire bedrag wordt toegekend;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Makende melding dat

Verklaart de vordering ontvankelijk en, rechtdoende ten gronde,

Verwijst verweerder aan eiser te betalen als bedrag van de facturen de sommen van 3.761,80 frank en van 2.989,80 frank, met de overeengekomen interesten tegen 6 % 's jaars op beide sommen vanaf 5 October 1950 tot de dagvaarding en met de gerechtelijke interesten sedertdien;

Verwijst bovendien verweerder aan eiser te betalen krachtens het strafbeding de som van 1.350 frank met de gerechtelijke interesten;

Laat de kosten van het geding en van de uitvoering ten laste van eiser.

NOOT: Omtrent het beding, dat het factuurbedrag met een zeker percentage wordt verhoogd tot dekking van innings- en proceskosten, vgl. o.a. Rb. Koophandel Antwerpen, 22 en 28 Mei 1951, R.W. 1951-1952, 423 en 424, met noot. Men zie ook de bijdrage over dit beding van A. Cloquet, in het R.W. 1951-1952, 241 e.v., en De Page I (Complément), nr 146.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4e Kanton. — 30 Mei 1951.

Rechter : M. Struyf.

Advocaten : Mrs van den Berghe en Vrancken.

Arbeidsongeval. — Ook een geringe arbeidsonbekwaamheid geeft recht op de volle bij de wet voorziene forfaitaire vergoeding.

De wet op de arbeidsongevallen behelst een forfaitaire regeling van openbare orde en maakt geen onderscheid naar de hoegrootheid van de werkonbekwaamheid om uit te maken of deze al dan niet in aanmerking komt voor de bij de wet bepaalde forfaitaire vergoeding.

Alle kwade gevolgen van een arbeidsongeval, die het arbeidsvermogen van de getroffene vermindern, komen derhalve voor die vergoeding in aanmerking. Hieraan doet niet af, dat het slachtoffer ondanks de vermindering van zijn arbeidsvermogen het volle loon van een gewone arbeidskracht blijft genieten.

Brosens t/ N.V. La Foncière.

Aangezien de deskundige mededeelt, dat aanlegger tengevolge van zijn werkongeval van 15 September 1950 onbekwaam blijft om te werken, welke werkonbekwaamheid, zo algemeen als van bedrijfswege, kan geschat worden op 1 % vanaf 18 December 1950, datum waarop redelijkerwijze de heling moet bepaald worden;

Aangezien het deskundig onderzoek vakkundig geschied is en geen aanleiding tot bezwaren van partijen geeft;

Aangezien partijen eveneens akkoord zijn omtrent de loonbasis, zegge 60.000 fr.;

Aangezien de enige betwisting, die partijen verdeeld houdt, is of aanlegger, gelet op deze geringe werkonbekwaamheid wel aanspraak heeft op de vergoedingen, voorzien bij de wet op de arbeidsongevallen;

Aangezien ten deze vaststaat dat deze wet een forfaitaire regeling van openbare orde is en geen onderscheid maakt tussen de graad der werkonbekwaamheid die wel dan niet in aanmerking komt voor de forfaitaire vergoeding;

Dat alle kwade gevolgen van een arbeidsongeval, welke het werkvermogen van de getroffene vermindern, in aanmerking komen voor diezelfde vergoeding;

Dat hieraan niet afdoet dat het slachtoffer ondanks deze vermindering van werkvermogen het volle loon van een gezonde werkkraft blijft genieten;

Dat, zo men er anders zou over beslissen, zulks tot onaannemelijke gevolgen zou leiden en onder meer onzeker laten wat ja dan neen als wettelijke te vergoeden gevolgen van een arbeidsongeval zou behoren te worden aangezien;

Aangezien ter zake de deskundige besluit tot het bestaan van een werkkraftvermindering, niet alleen algemene doch ook van bedrijfswege en er de nadruk op legt, dat het bekomen letsel zeker hinderlijk is voor aanlegger, vooral omdat deze links is;

Dat al meteen bewezen is dat de litigieuze werkonbekwaamheid, hoe gering deze ook mag heten, invloed heeft op het werkvermogen van aanlegger;

.....

NOOT : In andere zin o.a. Hof Luik, 22 December 1949, R. W. 1949-50, 1653.

VREDEGERECHT TE RONSE

5 Juni 1951.

Rechter : M. Van Driessche.

Advocaten : Mrs Demunter en Kerkhove.

1. Gehuwde vrouw. — Openbare koopvrouw. — Verbonden goederen bij machtiging a) door man, b) door de rechter. — Geen hoofdelijkheid.

2. Interesten. — Geen gerechtelijke interesten naast bedongen interesten.

1. De door de vrouw, die met de uitdrukkelijke toestemming van haar man afzonderlijk handel drijft, als dusdanig aangegane schulden kunnen voor hun geheel verhaald worden op 1) de eigen goederen van de vrouw; 2) de goederen der huwelijksgemeenschap, en 3) de eigen goederen van de man.

De wet bepaalt echter nergens, dat de man hoofdelijk tot de betaling dezer schulden met de vrouw zou gehouden zijn.

Na intrekking van de machtiging door de man en verlening van een machtiging door de rechter kunnen de schulden van de koopvrouw uitsluitend verhaald worden op haar eigen goederen, niet op de goederen van de huwelijksgemeenschap noch op de eigen goederen van de man (artikel 223b, lid 2, B.W.).

2. Geen gerechtelijke interesten naast bedongen interesten over een zelfde tijd, daar zij beide strekken tot vergoeding van een zelfde schade.

R. M. Z. /t Cambier en Crucke.

Gelet op ons voorbereidend vonnis van 6 Maart 1951;

Gelet op het proces-verbaal der bevolen persoonlijke verschijning van partijen dd. 22 Mei 1951;

Aangezien eiser verklaart zijn eis te beperken tot : a) de som van 1.097 frank, voor de bijdragen en bijlagen, verschuldigd gedurende het vierde kwartaal 1947; b) de som van 6.281 frank voor die, verschuldigd gedurende het derde kwartaal 1948;

Overwegende dat, voor wat betreft eerstgenoemd bedrag, de tweede verweerder erkent gehouden te zijn tot de betaling dezer schuld, te zamen met zijn echtgenote, vermits gedurende het vierde kwartaal 1947 zijn echtgenote een afzonderlijke handel dreef met zijn uitdrukkelijke toestemming;

Overwegende dat deze schuld door eiser kan verhaald worden voor het geheel op de goederen der huwelijksgemeenschap, dus tegen de tweede verweerder in zijn hoedanigheid van hoofd dezer huwelijksgemeenschap, en zelfs op zijn eigen goederen (artikel 1409, 2°, 1419 en 1416 van het Burgerlijk Wetboek, en artikel 10 van het Wetboek van Koophandel; artikel 220 Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1932; Rép. prat. du droit Belge, V° Mariage, n° 1137; V° Contrat de mariage, n° 318, 322, 323; De Page, deel X, n° 372; Kluyskens, Huwelijkscontracten, n° 113; Gemz. Burg., n° 59);

Overwegende dat deze wetsbepalingen niet uitdrukkelijk bepalen, dat de echtgenoot hoofdelijk met zijn vrouw tot de betaling dezer schuld gehouden is;

Overwegende dat de hoofdelijkheid ener verbintenis niet wordt vermoed; dat deze slechts bestaat, wanneer zij uitdrukkelijk bedongen werd of van rechtswege bestaat krachtens een bepaling van de wet (artikel 1202 Burgerlijk Wetboek);

Overwegende dat, hoewel deze twistvraag nog fel omstreden is in de rechtsleer en rechtspraak, Wij van

oordeel zijn met De Page (deel III, n° 330), dat voor een schuld, door de vrouw aangegaan met machtiging van haar echtgenoot, drie onderscheidene vermogens gehouden zijn, namelijk dit van de vrouw, dit van de huwelijksgemeenschap en dit van de man, zulks door de aard van het huwelijksgoederenstelsel, maar dat zulks niets te maken heeft met hoofdelijkheid in de zin van artikel 1197 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat de eis tot hoofdelijke veroordeling van beide verweerders Ons dus ongegrond voorkomt;

Overwegende dat de tweede verweerder de machtiging zijner echtgenote tot het drijven van handel heeft ingetrokken op 14 Juli 1948, met inachtneming van de door de wet voorgeschreven vormen, doch dat bij vonnis, op tegenspraak door de Rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde op 29 September 1948, de intrekking dezer echtelijke machtiging ongedaan verklaard werd en de eiseres, eerste verweester ter zake, gemachtigd werd haar gevestigde handel verder te drijven (vonnis betekend aan de tweede verweerder op 9 October 1948 bij exploit van deurwaarder Michel Delfosse (verz. goedg.);

Overwegende dat vanaf 14 Juli 1948 verweester dus haar handel slechts heeft voortgezet ingevolge haar door de Rechtbank verleende machtiging;

Overwegende dat, naar luid van artikel 223b, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek, toegevoegd bij de wet van 20 Juli 1932, de schulden, waartoe de eerste verweester gehouden is ingevolge de uitoefening van haar handel uitsluitend ten hare laste blijven vanaf het ogenblik, dat haar echtgenoot zijn machtiging tot handel drijven heeft ingetrokken en zij die handel slechts uitoefent ingevolge machtiging door de Rechtbank; dat vanaf dit ogenblik die schulden niet kunnen verhaald worden op de goederen der huwelijksgemeenschap (De Page, deel I, n° 747; Kluyskens, Personenrecht, n° 425-B);

Overwegende dat de gerechtelijke intresten niet mogen toegekend worden boven de bedongen intresten over éénzelfde tijd, daar zij beide strekken tot de vergoeding van eenzelfde schade (De Page, T. III, n° 100 en 132; Burg. Rechtb. Brussel, 7 Februari 1950, R.W. 1949-1950, kol. 1546);

BIBLIOGRAPHIE

H. VAN BARNEVELD: *Inleiding tot de Algemene Assurantiekennis*. - 's Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1951, 466 blz.

In een «woord vooraf» wordt het doel dat de auteur bij het schrijven van dit boek voor ogen stond, als volgt verklaard: «In en buiten het verzekeringsbedrijf zijn er velen, die behoefte gevoelen aan een wegwijzer op het uitgestrekte gebied der verzekering. Het bedrijfsleven, accountants, leraren, notarissen, en wellicht nog vele anderen hebben telkens weer en in stijgende mate met de vele facetten der verzekering te maken. Dit werk, dat zich niet bepaalt tot een enkele bedrijfstak, maar dat een algemene, zowel theoretische als praktische orientatie wil geven, bedoelt hun van dienst te zijn.

Daarnaast stond nog een tweede oogmerk. Alle bij de vakontwikkeling in het verzekeringsbedrijf betrokken organisaties hebben onlangs een «Stichting Vakontwikkeling Verzekeringsbedrijf» in het leven geroepen, van welke stichting ik de eer heb voorzitter te

zijn. Zij heeft voor de verdere ontplooiing der reeds bestaande opleiding schema's en exameneisen aanvaard, waar dit werk zich volledig bij aansluit.»

Bij de lezing van deze aldus opgevatte inleiding blijkt dat de auteur niet slechts een grote kennis bezit van de verzekeringspraktijk maar ook juridisch met dit belangrijk gedeelte van het moderne handelsrecht volkomen vertrouwd is. Door deze tweevoudige beheersing van de stof is het boek van Van Barneveld — geschreven met klaarheid en zonder wetenschappelijke pretenties — ook voor de jurist een uitstekende wegwijzer op het gebied der verzekering. Deze laatste zal hierin talrijke praktische gegevens en inlichtingen vinden, welke hij tevergeefs in de zuiver theoretische werken over verzekeringsrecht zou zoeken. Dit geldt in het bijzonder voor hoofdstuk II, (geschiedenis der verzekering), hoofdstuk III (het huidige verzekeringsbedrijf), hoofdstuk VII (verzekerde som, waarde, vaste taxatie), hoofdstuk XII (de regeling en de vergoeding der schade) en hoofdstuk XV (herverzekering).

B.

Hans Kelsen: *The Law of the United Nations, A critical analysis of its fundamental problems*. - Londen, Stevens & Sons Limited, 1951.

Het Handvest van San Francisco is ongetwijfeld het belangrijkste multilateraal verdrag geweest, dat sedert de Tweede Wereldoorlog werd afgesloten. Het is ook duidelijk voor iedere jurist, dat door deze overeenkomst een nieuwe periode geopend werd voor de ontwikkeling van het volkenrecht op tal van terreinen. Een degelijke verhandeling over het recht der Organisatie der Verenigde Naties is dan ook van het grootste belang voor de rechtskundige, die zich met de studie der internationale rechtsbetrekkingen moet bezig houden.

Reeds meer dan één werk werd over dit onderwerp uitgegeven. Wij kunnen in dit verband verwijzen naar het boek van H. V. Evatt (*The United Nations*, 1948), dat als een uitstekende inleiding mag beschouwd worden. S. Arne publiceerde in 1948 «*United Nations Primer*» en verschaft daardoor een werk, dat ten zeerste bruikbaar was als een handleiding voor de studie der voorbereidende overeenkomsten. De beste tekstontleding werd uitgegeven door E. Hambro en L. M. Goodrich (*Charter of the United Nations*, 1946). Dit laatste werk mag aanzien worden als een uitstekende verhandeling over het Handvest. De teksten der artikelen worden uitvoerig besproken aan de hand van de verslagen der redactiecommissies. Telkens worden vergelijkingen getroffen met de voorbereidende werkzaamheden van Dumbarton Oaks. Het werk, dat echter het best aan de vereisten van een goed bruikbaar studiemateriaal moet beantwoorden, moet niet alleen de hoedanigheden van laatstgenoemde publicatie bezitten, maar ook een ontleding bevatten van de praktische gevallen, die in de Organisatie der Verenigde Naties voorkwamen. Alleen met deze aanvulling is het mogelijk een degelijk inzicht te verwerven in de werkelijke toepassing en interpretatie van het Handvest. Het praktisch aanwenden der procedures, die in de tekst van het Verdrag werden voorzien, is voor de jurist van het hoogste belang. Het boek van Hans Kelsen voldoet aan deze vereisten en beantwoordt daardoor volkomen aan een verwachting.

De auteur heeft sedert lang een belangrijke naam verworven in de internationale rechtsleer. Voor het ogenblik doceert hij de politieke wetenschappen aan de Universiteit van Californië. Het feit, dat zijn boek werd uitgegeven onder de auspiciën van «*The London Institute of World Affairs*» pleit ook op de meest

betrouwbare wijze voor de degelijkheid van het werk. Het boek is ingedeeld in drie afdelingen.

In het eerste gedeelte worden de doelstellingen der Organisatie der Verenigde Naties besproken. Dit geeft aanleiding tot een grondige studie van de inleiding en de «ratio juris» van het Handvest. Aan de hand der verslagen van de commissies der redactie en met het gebruik van de besprekingen en resoluties, die daarover reeds getroffen werden in de verschillende organen van de instelling, wijst hij niet alleen op het streven naar politieke, economische en sociale internationale samenwerking, maar ook op de grenzen, die door de staatsautonomie in overeenstemming met het Handvest nog bewaard zijn.

Het tweede gedeelte handelt over de structuur van de Organisatie der Verenigde Naties. Na een uitvoerige studie over het lidmaatschap en de verplichtingen, die er uit voortvloeien, behandelt de schrijver de verschillende organen. De activiteit van de Algemene Vergadering, de Veiligheidsraad, de Economische en Sociale Raad en het Secretariaat-Generaal worden uitvoerig onderzocht aan de hand van de resoluties, de besprekingen en de praktische gevallen, die behandeld werden in uitvoering van de verdragsbepalingen. Bijzonder belangrijk zijn ook de gegevens, die verschaft worden over de regionale organisaties.

In het derde deel worden de functies van de Organisatie ontleed. De auteur maakt een onderscheid tussen de quasi-rechterlijke of politieke regelingen der geschillen en de oplossingen, die langs rechterlijke weg moeten bereikt worden. Voor eerstgenoemde conflicten is de bevoegdheid van de Veiligheidsraad en de Algemene Vergadering van belang. Voor de tweede soort geschillen is het optreden voorzien van het Internationale Hof van Justitie. Het overzicht van de toepassingen van het Handvest en van het Statuut van het Internationaal Hof is buitengewoon volledig.

De niet autonome gebieden en voogdijgebieden zijn eveneens behandeld. De verschillende types van voogdij-verdragen worden vermeld en de werking van de Voogdijraad wordt duidelijk voorgesteld.

De schrijver behandelt ook de procedure der registratie en publicatie der verdragen, evenals de wijze, waarop het Handvest aan amendementen onderworpen kan worden.

De collectieve sancties worden op hun beurt besproken. Dit gedeelte van het werk geeft aanleiding tot een buitengewoon belangrijke uiteenzetting over de uitdrijving van een lid en de maatregelen van gewapend optreden die op initiatief van de Veiligheidsraad kunnen getroffen worden. Zelfs de resoluties in verband met het geschil van Korea worden in deze uiteenzetting verwerkt.

De schrijver eindigt zijn werk niet zonder de beperkingen der bevoegdheid duidelijk op de voorgrond te laten komen. De belangrijke maatregelen zijn beperkt tot de gevallen, waarin de overeenstemming bereikt wordt door de peramente leden van de Veiligheidsraad. Het lidmaatschap houdt ook niet de verplichting in zich, dat een lid zou verzaken aan zijn recht op zelfverdediging. De nationale aangelegenheden, die geen gevolgen sorteren op internationaal terrein, zijn eveneens niet onderworpen aan het beschikkingsrecht van de Organisatie.

De grote waarde van het boek is gelegen in het feit, dat het materiaal buitengewoon nauwkeurig verzameld en uiteengezet werd. Het is tevens zeer actueel en zeker het meest volledige werk, dat tot nu toe over de Organisatie der Verenigde Naties werd geschreven. Wij menen, dat Hans Kelsen eens te meer zijn naam heeft kunnen handhaven. Voor iedere internationalistische studie, die in verband staat met het

recht van het Handvest, geeft dit werk de mogelijkheid om onmiddellijk de hand te leggen op een duidelijk en overzichtelijk materiaal van teksten en precedenta.

E. Van Bogaert.

Gustav KORLEN : Norddeutsche Stadtrechte. II. Das Mittelniederdeutsche Stadtrecht von Lübeck nach seinen ältesten Formen. - Lund-Kopenhagen, 1951.

Professor Dr Korlén, de zeer actieve Lundse philoloog, die de gecommuniceerde uitgave van het belangrijke Stader stadrecht verzorgde (zie R. W., 14e jg., nr 19, p. 763), heeft thans het oudste stadsrecht van Lubeck gepubliceerd. Dit recht had zeer grote invloed op de Noordduitse en Scandinafse stadrechten en is in een met ons Middelnerlands zeer grote gelijkenissen hoofdzakelijk vertonend Nederduits geredigeerd. Nadat hij de tekst in zijn inleiding hoofdzakelijk philologisch heeft onderzocht, ontleedde hij de verschillende codices (Elbing, Reval, Kopenhagen, Kiel, Kolberg, Tidemann-Gütsrow, Oldenburg), schetst de ontstaansgeschiedenis en maakt de tekstcritiek. Deze voortreffelijke dertiende eeuwse tekstuitgave, die vooral het burgerlijk recht (familie-, zaken- en erfrecht) regelde, is gevolgd door een uitgebreid «Wörterverzeichnis».

Evenals in zijn uitgave van het Stader stadsrecht, heeft de philoloog Dr Korlén de enorme verdienste aan de rechtshistorici een tot in de puntjes verzorgde belangrijke tekstuitgave aan te bieden.

L. Th. Maes.

ERRATUM

Tengevolge van een zetfout droeg het vorig nummer van het Rechtskundig Weekblad Nr 12, dan wanneer Nr 11 had dienen gedrukt te worden. Wij verontschuldigen ons bij onze lezers voor deze missing.

Wij zouden het op prijs stellen wanneer zij zelf aan het vorig nummer de vereiste wijziging wilden toebrengen.

TIJDSCHRIFTEN

Advocatenblad - 15 November 1951, n° 9.

Mr W. Nolen : Het Nederlands Arbitrage Instituut. — Mr A. E. von Saher : De positie van de advocaat in Noord-Amerika. — Mr J. van der Ven : Het XIIIe Congres van de Union Internationale des Avocats. — Mr J. W. Bast : Gevangenneming zonder mogelijkheid van appel. — Mr H. Landberg : Geheime rapporten.

Nederlands Juristenblad - afl. 41 van 24 Nov. 1951.

Mr A. Van de Wijnpersse : Enige Rechtsvragen n.a.v. de artikelen 159, 467 en 344 B. Wb.

Weekblad voor privaatrecht, notarisambt en registratie - n° 4218 van 24 November 1951.

M. Drukker : Een fictie in de zegelwet. — Mr J. Brautigam : Het Notariaat en de Wet op de Materiële Oorlogsschaden. — Prof. Mr G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1950.

Journal des Tribunaux - 25 novembre 1951, n° 3915.

Séance solennelle de rentrée du 24 novembre 1951. — Tournant, Discours de Mr Georges Bricmont. — Discours de Mr Georges Boels.

Recueil Dalloz de doctrine, de jurisprudence et de législation - 22 novembre 1951, 39° catier.

Bertrand Edmond : Le rôle de la dialectique en droit privé positif.